MŪSŲ PASTOGĖ

1983-ji — "AUŠROS" METAI

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australian Post Publication No. NBH 0698

XXXIV-ji metai

Kaina / Price 50 c. 18.7.1983 Nr. 28 (1795)

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TRIUMFALINIS PLB SEIMAS

Seimas vyko Čikagos Jaunimo Centre. Pradėtas vainiko padėjimu prie žuvusiems paminklo. Garbės sargybą sudarė vietos uniformuoti šauliai. Nešdami savo kraštų vėliavas Seimo atstovai išsirikiavo J. Centro sodelyje. PLB pirm. V. Kamantas, Lietuvių Dienų K-to pirm. A. Razma ir Seimo rengimo K-to pirm. P. Kisielius padeda vainiką ir uždega ugnį. Kun. J. Borevičius, S.J. taria žodį ir seka Tautos Himnas.

Seimo posėdžių salės scenoje išrikiuojamos atstovaujamų kraštų vėliavos. Jos viršuje suvažiavimo šūkis

VIENYBĖJE SU KOVOJANČIA TAUTA

Prasideda darbas. Seimui pirmininkavo A. Raulinaitis iš Los Angeles. Darbo eigoje sudarytos net penkios komisijos: švietimo, jaunimo, kultūros, politikos ir rezoliucijų. Kulminacinis Seimo metu punktas, tai PLB ir VLIKo pirmininkų susitikimas, kurie pasižadėjo lygiateisiškumo ir bendradarbiavimo dvasioje dirbti. Kad prieita prie šio momento, daug pasidarbavo atstovai iš Australijos.

Vykdomųjų organų rinkimai vyko pagal sąrašus. Į PLB Valdybą buvo patiekti du sąrašai: Kanados (J. Sungailos) ir JAV (V. Kamanto). Pasisakyta už JAV sąrašą.

Tarp seimą sveikinusių buvo prezidento R. Reagan, Čikagos arkivyskupo kardinolo J. Bernardin, Lietuvos Diplomatijos Šefo S. Lozoraičio, gen. konsulės J. Daužvardienės. Lietuvos atstovo Washingtone Dr. S. Bačkio, Čikagos burmistro H. Washington.

Iš rašusių nuotaikų matėsi, kad seimas praėjo produktyviai.

VLIKo ir Bendruomenės vadovų susitikime išleistas tokio turinio pareiškimas:

II PLD atidaryme uždegama ugnis. Iš k. II PL Dienų K-to pirm. Dr. A. Razma, PLB pirm. inž. V. Kamantas ir Seimo reng. pirm. Dr. P. Kisielius

pareiškimas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovai, susitikę VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo proga, sutarė bendro respekto, lygiateisiškumo ir kooperacijos dvasioje tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos.

Numatyta, kad artimoje ateityje abiejų institucijų valdybos paskirs po tris asmenis tokio pasitarimo detalizuotam paruošimui.

Paruošus planą abi valdybos susitinka bendros veiklos nustatymui.

Vytautas Kamantas
Vytautas Kamantas
PLB Valdybos pirmininkas

Dr. Kazys Bobelis
Dr. Kazys Bobelis
VLIKo pirmininkas

NAUJA PLB VALDYBA

Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybą, kuri šio Seimo nutarimu renkama ketveriems metams (anksčiau valdybos buvo renkamos penkeriems metams) buvo patiekti du kandidatų sąrašai: J. Sungailos (kanadiečių) ir V. Kamanto (JAV). Už V. Kamanto sąrašą balsavo 68 atstovai, už J. Sungailos 43. Balsavime dalyvavo 111 seimo narių.

Tokiu būdu naująją PLB Valdybą sudaro:

Vytautas KAMANTAS
Mykolas DRUNGA
Birutė JASAITIENĖ
Raimondas KUDUKIS
Milda LENKAUSKIENĖ
Tomas REMEIKIS.

Seime buvo užsiregistravusių 115 atstovų, atstovauta 16 kraštų. Nebuvo atstovų iš Švedijos ir N. Zelandijos.

Ateinančiais metais Australijoje numatoma išleisti 100 dolerių banknotus ir vieno dolerio monetas. Dabartiniai vieno dolerio banknotai iš apyvartos bus išimti.

Kas atsiekta PLB Seime?

VLIKO SANTYKIAI SU PLB VALDYBA

Mūsų Valdybos pranešimas Seime, kuriame reikalavau pradėti dialogą su VLIKu, sukėlė įvairių komentarų ir karštų diskusijų, kurios tesėsi bent 1½ valandos. Mūsų siūlymą dėl dialogo parėmė: Anglija, Belgija, Prancūzija, Šveicarija, Uragvajus ir Vokietija. Diskusijų metu leista kalbėti ir VLIKo pirmininkui Dr. K. Bobeliui kaip svečiui, kalbėjo ir PLB V-bos p-kas V. Kamantas, kurie abu pareiškė norą dėl veiklų suderinimo. To pasekoje, paskutinę Seimo dieną pasirašyta deklaracija, kurią savo parašais patvirtino Dr. K. Bobelis - VLIKo vardu ir inž. V. Kamantas PLB V-bos vardu. Toje deklaracijoje abu veiksniai sutinka bendro respekto, LYGIATEISIŠKUMO ir kooperacijos dvasioje tartis dėl Lietuvos laisvinimo veiklos. Abu pirmininkai pasižadėjo prieš visą Seimą bendradarbiauti ir Seimui plojant padavė viens kitam ranką. Tai gal ir buvo pats kulminacinis punktas šiame Seime. Visi skirstėsi pakilusia nuotaika.

Australijos delegacija jautėsi atlikusi savo darbą, nes jos tikslas suvesti abu veiksnius prie bendro stalo išsipildė 100%. Aišku, kaip bus toliau tai tik ateitis parodys, bet yra vilties, kad bendradarbiavimas pagerės.

PLB VALDYBOS RINKIMAI

Rinkimams buvo patiekti 2 sąrašai: Kanados - Dr. Juozo Sungailos ir J.A.V. - inž. Vytauto Kamanto. Priešrinkiminė nuotaika buvo gana įtempta, nes vyko užkulisinis veikimas ir iš vienos ir iš kitos pusės, už ką balsuoti. Rinkimams abu sąrašų vadovai pristatė savo kandidatus ir pasiskė dėl PLB veiklos ir, bent man taip atrodė, kad tas pasisakymas nulėmė rinkimus. Buvo balsuojama ne už asmenis, bet už sąrašus: Kanada ar JAV. Už JAV sąrašą pasisakė 68 atstovai, už Kanados sąrašą pasisakė 43 atstovai. Tokiu būdu naują valdybą sudaro JAV sąrašas: V. Kamantas - pirmininkas, Mykolas Drunga, Algimantas Gečys, Birutė Jasaitienė, Raimundas Kudukis, Milda Lenkauskienė, ir Dr. Tomas Remeikis. Valdyba turi teisę koptuoti du pilnateisius narius.

Į PLB Garbės teismą išrinkti: Dr. Petras Kisielius, Vaclovas Kleiza, Algis Raulinaitis, Vytautas Izbickas, Juozas Danys. Kandidatais liko Dr. Petras Vileišis ir Viktoras Vaitkus.

Į PLB Kontrolės Komisiją išrinkti: Mečys Šilkaitis, Algis Rugienis ir Jonas Urbonas. Kandidatu liko: Romas Bublys.

PLB Valdybos būstinė Čikagoje.

POLITINĖ VEIKLA

Nutarta: bendrai koordinuoti veiklą su mūsų veiksniais; kelti Sovietų dekolonizacijos klausimą Europos Parlamente ir Jungtinėse Tautose, derinti veiklą ne tik su latviais ir estais, bet taip pat ir su ukrainiečiais; labai opus yra lietuvių belaisvių klausimas, kurie yra Afganistano partizanų rankose (žiūrėk rezoliuciją Afganistano reikalu), lenkų politikos sekimas ir reagavimas į jų nepagrįstas pretenzijas, santykiuose su Lietuva bazuotis "White Plains" konferencijos nutarimais ir t.t.

Nukelta į psl. 4

Mūsiškiai delegatai PLB Seime. Iš k. Č. Zamoiskis, V. Bukevičius, J. Maksvytis, V. Augustinavičius ir P. Baltutis

Viltinga pradžia

Lietuvių išeivijoje vadovaujančių veiksnių metų metais užtrukę nesutarimai ir vieni kitiems priekaištai buvo kaip kokia įsisenėjusi žaizda, daugeliu atveju trukdžiusi ir net stabdžiusi bet kokį konstruktyvų ir pozityvų darbą. Ne vien tik pas mus, bet ir kitų kraštų liet. bendruomenėse buvo jaučiama nepasitenkinimo susidariusia padėtimi ir net pareikšta protestų.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas ir sudarė tinkamą progą šį reikalą pasvarstyti ir net reikalauti, kad tie nesutarimai būtų kaip nors pašalinti ir išlyginti. PLB Seime ypač buvo aktyvūs mūsų b-nės delegatai ir jų užimtoji pozicija susilaukė palankaus pritarimo iš daugelio kitų seimo atstovų. Kaip vyko seime toji procedūra, smulkiau sužinosime vėliau, bet seiman iškviestas VLIKo pirmininkas Dr. K. Bobelis drauge su PLB pirmininku inž. V. Kamantu seimo akivaizdoje padavė vienas kitam rankas ir pasižadėjo lygiateisiškumo pagrindu dirbti lietuvių ir Lietuvos gerovei ir naudai.

Tai vienas iš pozityviųjų žingsnių, padarytas PLB Seime, ir tai ne iš kieno kito pusės, bet iš tos pačios niekinamos ir žeminamos bendruomenės, kuri nežiūrint įvairių puldinėjimų pirmoji ištiesė ranką pasiūlė dirbti suderintomis jėgomis. Ir tai nereiškia bendruomenės silpnumo, o greičiau jos taurumą ir rūpestį dirbti tautinį darbą suderintomis jėgomis be skaldymosi ir be pagalių kaišiojimo į ratus.

Suprantama, kur vyksta veikla, ten visados atsiranda skirtingų nuomonių ir požiūrių į tą patį dalyką, vis tik ant vertinimo svarstyklių dedama ne nuomonės, bet atliktieji darbai. Užtenka tik sugretinti kitų veiksnių veiklą su bendruomenės atsiekimais ir nuveiktais darbais ir pamatysime, kieno pusėje yra pranašumas. Norint atsiekti geresnių rezultatų laimima ne skyriojimusi, ne priekaištais, o pozityviu bendradarbiavimu, nes demokratinėje sistemoje galiojanti opozicija grindžiama tuo pačiu principu, kaip kad kūryboje kritika. Gaila, iki šiol dar nesame persiėmę demokratine dvasia, nes kiekvienas kritiškas pasisakymas jau priimamas kaip šmeižtas arba griovimas, o jei nelaimima žodžiais ar balsais, tai imamasi radikalių priemonių - atsiskyrimo, net maišto, kad pašalinus nepatinkamą asmenį ar vadovybę. Tas pats yra Amerikoje, tas pats ir pas mus. Net kiti veiksniai yra iš anksto apsidraudę jų neliečiamybe reikalaudami besąlyginio paklusnumo nesuabejojant jų ėjimais. Tas pats praktikuojama ir pas mus. Jau turėjome net keletą revoliucijų, kurios nebuvo sėkmingos ir bendruomenės pagrindų nesugriovė. O tas reiškia totalistinius prasiveržimus su neklaidingumo aureole. Dažnai kritikos paliestieji neatsisuka pasižiūrėti į save, ar tik mums taikomi priekaištai neturi pagrindo, ir vietoj perkračius savo sąžines puolamasi apkaltinti kritikuojančius, kaip griovikus arba svetimų jėgų samdinius.

Tenka tik pasigėrėti bendruomenės tolerancija, kad jos seime rado vietos ir tokie reikalai, tuo bendruomenė pirmoji ištiesė ranką susitarti. Ir tą ji padarė ne iš silpnumo: jos moralinė jėga yra labai didelė, apjungianti net devyniolikos kraštų bendruomenes ir suvažiavę seimo atstovai dalyvavo savanoriškai, iš savo kišenių apsimokėdami kelionių išlaidas, kas daugeliui nėra taip lengva. Visi plačiausiu mastu didieji renginiai, kaip dainų ir tautinių šokių šventės, jaunimo kongresai, mokslo židiniai, mokyklos, vadovėliai - visa tai liudija bendruomenės pozityvią veiklą ir jos moralinę galią. Ir visi kiti veiksniai reiškiasi ir išsilaiko kaip tik toje pačioje bendruomenėje ir iš bendruomenės. Kas šiandie liktų iš išeivių, jeigu neturėtume visus apjungiančios bendruomenės? Gal vienur kitur rusentų kaip nuodeguliai atskiri būreliai, gal parapijos, bet tokio moralinio pozityvaus vieneto ir autoriteto tikrai neturėtume. Tenesidangsto kiti kokiais nusikaltais ir persenusiais įgaliojimais ar kadaise turėtais pelnais, bet reikia vertinti padėtį, kokia ji šiandien yra ir nekliudomai tevykdo tai, kas turi būti vykdoma. Mes pasitikime bendruomene ir jos ateitimi.

(v.k.)

Lietuvos jaunimas kalba

Į PENKTĄJĮ PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONRESĄ!

Mielas Pasaulio Lietuvių Jaunime,

Mes, okupuotos Lietuvos jaunimas, sveikiname visus susirinkusius į V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Sveikiname jus visi, maži ir dideli, tiek laisvi, tiek kaliniai iš Lietuvos ar ištremti už jos ribų. Nors fiziškai esame toli, atskirti vandenynų ir spygliuotų užtvarų, bet dvasioje esame ir būsime kartu su jumis, nes mus visus jungia stiprūs kraujo ryšiai, vienija bendros idėjos, tikėjimas, kovos tikslai. Mes visi esame tos pačios lietuvės motinos vaikai, nors ir išsibarstę po visą platųjį pasaulį. Mus riša karšta Lietuvos meilė ir susirūpinimas visos tėvynės likimu. Mes visi esame viena Tauta, viena galinga jėga, kuri dar sudrebins pasaulį.

Mes nuolat stebime jus, jaučiame jūsų mintis, žavimės jūsų žygiais ir darbais. Jūs esate mūsų balsas pasaulyje. Tebūnie tas balsas skambantis ir nesustabdomas! Tebūnie jūsų veikla ir darbai sėkmingi. Linkim turiningai su pakilia nuotaika pastovyklauti, o atstovams studijų dienų metu apsvarstyti iš kur mes atėjom kas mes esame ir kuriuo keliu turim eiti bei padaryti svarbius nutarimus. Telaimina jus Dienas ir tepadeda įprasminti savo egzistenciją vardan Lietuvos kančios kelio sutrumpinimo.

Žvelkite į Lietuvą, kaip mes žiūrim į jus. Padėkite mums dvasiniai ir fiziniai, kad mūsų visų vieninga kova atneštų mus į laisvą, nepriklausomą Lietuvą!

Dar labiau, sutelkime gretas, aktyvinkime veiklą, stiprinkime savo tautinę sąmonę, tobulinkime savo lietuvišką kalbą, ir skelbkime Lietuvos vardą visame pasaulyje. Išgirskime Kudirkos varpo balsą, kelkitės, kelkitės, kelkitės!

Įprasminkim tėvų, senelių ir bočių pralietą kraujo ir ašarų auką už mylimą tėvynę.

Pirmyn į šviesią Ateitį kartu su jumis!

Okupuotos Lietuvos Jaunimas

MIRUSIEJI

SU a.a. A. GAIDŽIONIU ATSISVEIKINANT

Liepos 7 d. Rookwoodo kapinių lietuvių sekcijoje, palydėtas gausaus būrio giminių, bičiulių bei kaimynų, amžinam poilsiui atgulė a.a. Aleksandras Gaidžionis.

Buvo gimęs 1902.1.1, Vilkaviškyje, caro kariuomenės intendantūros pareigūno šeimoje. 1914 baigė Vilkaviškio 2-jų klasių miesto mokyklą. Tėvą 1914 mobilizavus į caro kariuomenę (grįžo į namus 1918 m.), gyveno tėvų ūkyje, Masikvietiškių km., Vilkaviškio valsč., vesdamas ūkio darbus, nes buvo vyriausias šešių vaikų šeimoje.

1920 m., Kaune, baigė mašinraščio kursus ir priimtas į Generalinio Štabo Žvalgybos Skyriaus juridinę dalį raštininku - mašininininku. 1923 sausio mėn. Kauno I-jo Šaulių Būrio sudėtyje dalyvavo Klaipėdos krašto atvadavime. Vėliau, tais pat metais, pašauktas karo tarnybon, tarnavo L.K. Vytenio 9-me pėstininkų pulke. Po 3-jų mėnesių, baigęs rikiuotės kursą mokomojoje kuopoje, 1923.5.30, paskirtas į Vyr. Kariuomenės Štabo Rikiuotės Skyrių.

1924 kovo 13 d. pakeltas į jaun. puskarininkio laipsnį, 1924 balandžio 28 d. į vyr. puskarininkio, o 1924 spalio

A.a. A. Gaidžionis

24 d. - (nerikiuotės) viršilos laipsnį. Žaidė raštininkų kuopos futbolo komandoje.

1925 spalio 26 d. iš kariuomenės paleistas į rezervą, priimtas į kriminalinę policiją; paskirtas Kriminalinės Policijos Kauno Punkto jaun. valdininku.

1925 lapkričio 8 d. sukūrė šeimą su Vera Ganaite; užaugino dvi dukras Lidiją ir Reginą ir sūnų Viktorą.

1933.6.1 pertvarkant kriminalinę policiją į Valstybės Saugumo Departamentą, paskirtas Kriminalinės Policijos Kauno Apygardos (8-tos kategorijos) valdininku ir laikomas II-me tarnybos laipsnyje.

1932 apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės 10-čio medaliu, o 1933 - už nuopelnus Lietuvai - D.L.K. Gedimino ordino medaliu.

1938 įstojo į 22-jį Šančių Šaulių Būrį rėmėju.

1940.10.15 rusų okupantų iš tarnybos atleistas ir okupacijos metu dirbo paprastu darbininku.

Išvijus sovietinę valdžią, nuo 1941.7.1 buvo paskirtas Kauno Apygardos Kriminalinės Policijos vyr. valdininku, tvarkė apygardos raštinę.

Sovietams antru kartu užimant Lietuvą, 1944.8.1 pasitraukė į Vokietiją. Pasibaigus karui, nuo 1945 gyveno Fuldos, vėliau Kassel-Mattenbergo tremtinių stovyklose, kur dirbo kaip stovyklos komiteto tarnautojas, o vėliau - policininkas.

1949.6.2 drauge su šeima pasiekė Australijos krantus, kur atlikęs 2 metų privalomo darbo prievolę, 1950 m. apsigyveno Bankstowno priemiestyje, Yagoonoje, įsigijęs nuosavus namus, kur ir pragyveno iki savo mirties liepos 4 d.

Kaip atsisveikinimo žodyje prie jo kapo poetas Juozas Almis Jūragis išsireiškė: "Australija jam buvo svetima. Čia jis tyliai gyveno. Visą dėmesį skyrė darbui ir namams. Jo gyvenimo laimei užteko namų ramybės, savojo kiemo, šeimos, mažo draugų ratelio. Namai jam buvo saugusis uostas, kur jis rasdavo apsaugą nuo svetimų vėjų".

Gedulingas mišias šv. Joachimo bažnyčioje Lidcombe, už velionį atlaikė ir į kapines palydėjo prel. Petras Butkus. Giedojo grupė "Dainos" choro choristų, vargonais palydint p. Antanui Kramiliui. Prie kapo jautrų atsisveikinimo žodį tarė p. Juozas Almis Jūragis.

Ilsėkis ramybėje!

Vyr. Šiaurys

Mūsų mielą tuntininką brolį Viktorą ir buvusią sesių vadovę Lidiją Žalienę, tėveliui

A. GAIDŽIONIUI

mirus, juos ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

"AUŠROS" Tunto broliai ir sesės

Įvykiai

SUIMTAS DAR VIENAS LIETUVOS KUNIGAS

Jau patvirtinta, kad Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto narys kun. Sigitas Tamkevičius yra suimtas. Saugumas jį areštavo šių metų gegužės 6 d., tą dieną, kai LTSR Aukščiausias Teismas nuteisė kun. Alfonsą Svarinską 7 metams laisvės atėmimo ir 3 metams tremties. Visuomenei buvo uždrausta dalyvauti kun. Svarinsko teismo eigoje, išskyrus kun. Sigitą Tamkevičių, kuris paskutinę dieną buvo saugumo pakviestas į vidų, atseit išgirsti teismo nuospendžio. Tokiu būdu jis buvo vietoj suimtas ir išvežtas. Kiti, kurie bandė įeiti į teismo salę buvo sulaikyti ir ištardyti.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa yra atspausdinus atvirukus, adresuotus Andropovui, reikalaujančius laisvės kun. Tamkevičiui. Raginame visus lietuvius juos pasirašyti ir pasiųsti. Užversdami Kremlių tūkstančiais atvirukų. įrodysime mūsų pasipriešinimą ir gyvą rūpestį sovietų vykdomoms represijoms prieš Lietuvos kunigus.

Atvirukų galima įsigyti iš Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos įstaigos. Adresas yra: 351 Highland Blvd. Brooklyn NY. Telefonas : (212) 647-2434.

* * *

Madride vis dar tampomasi nesusitariant dėl baigiamojo akto. Pagrindinis nesutarimų kliuvinys yra žmogaus teisių klausimas, kurį sovietų delegatai nori apeiti ir visą konferenciją paversti Europos nusiginklavimo arena.

***

Po sėkmingos kelionės Lenkijoje popiežius planuoja ateinančių metų pradžioje aplankyti Lietuvą. Vatikanas tikisi sulaukti šiam vizitui palankumo iš Maskvos.

LAUREATŲ ŠVENTĖJE

POKALBIS SU LAUREATE DR. G.E. KAZOKIENE

Pereito gegužio 14 d. JAV LB Kultūros Taryba New Yorke buvo surengusi premijų įteikimo šventę. Jos metu Kult. Tarybos ir Lietuvių Fondo už atitinkamus darbus buvo įteiktos laureatams atitinkamos premijos. Šventėje dalyvavo ir iš Australijos Dr. G.E. Kazokienė, laimėjusi aukščiausią JAV LB.Kult. Tarybos literatūrinę - mokslinę premiją. Mūsų laureatė šioje iškilmėje buvo visų dėmesio centre, kas kelia ir Australijos Lietuvių Bendruomenės prestižą. Šia proga mūsų laureatė maloniai sutiko pasidalinti savo įspūdžiais ir su Mūsų Pastogės skaitytojais. Red.

M.P. Dalyvavote premijų įteikimo šventėje New Yorke: kokį jums įspūdį padarė pati šventė?

Dr. G.E.K. Ši premijų šventė buvo įsteigta prieš trejetą metų lyg ir nepriklausomoj Lietuvoj įvestos valstybinės literatūrinės premijos tęstinumas. Amerikos Liet. B-nės Kultūros Taryba skiria kasmet $ 3000 premiją: dvejus metus iš eilės už geriausią literatūrinį darbą, o trečiaisiais metais toji premija skiriama už geriausiai paruoštą mokslinį veikalą lituanistine tema. Man kaip tik ir teko laimėti pirmąją šios rūšies premiją už mano mokslinį darbą.

M.P. Ar Jūs tik viena gavote premiją?

Dr. G.E.K. Ne. Man buvo skirta didžiausia premija, laimėta konkurso keliu. Ir ją skiria JAV LB Kultūros Taryba. Šioje šventėje buvo įteikta ir visa eilė kitų premijų, skirtų Lietuvių Fondo, kurios daugumoje buvo dovaninės po $ 1000 ir laimėtos ne už kokį specifinį darbą, bet daugiau už pasidarbavimą lietuvių kultūrinėje veikloje. Tokių dovaninių laureatų šventėje buvo 8. Jų įvertinimo ir pripažinimo kriterijų aš nežinau.

M.P. Kokį įspūdį Jums padarė premijų šventė?

Dr. G.E.K. Didelį ir labai teigiamą. Aiškiai matėsi, kad jai buvo iš anksto rūpestingai ruošiamasi. Kultūros Židinio Brooklyne scena buvo išpuošta Pauliaus Jurkaus simbolinėm dekoracijom, visa eiga gerai surežisuota JAV Kult. Tarybos pirm-kės Ingridos Bublienės ir pasigėrėtinai pravesta Kult. T-bos nario Juozo Stempužio. Jo tekstai buvo gerai paruošti.

M.P. Kokia buvo premijų įteikimo iškilmių programa?

Dr. G.E.K. Programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoj daly vyko pats laureatų įvedimas pro garbės sargybą su jų mecenatais, tų laureatų pristatymas, apibūdinimas jų darbų ir pačių premijų įteikimas. Man buvo didelė staigmena gavus metalinę įgraviruotą plokštę, kurioje dailiai įrašyta visos premijos laimėjimo žinios. (Dabar toji garbės lenta kabo mano darbo kambary). Po to kiekvienas laureatas tarė savo žodį. Užbaigoje kalbėjo kun. L. Andriekus, žurnalo "Aidų" redaktorius ir Židinio šeimininkas, JAV LB Krašto Valdybos vicepirm. Jonas Urbonas, Lietuvių Fondo Tarybos pirm. Stasys Baras, N.Y. apygardos pirm. Aleksandras Vakselis ir pati JAV LB Kult. Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė. Kalbos buvo trumpos, bet svarios, ir jų klausantis man virpėjo širdis, nes tokių gražių žodžių, skirtų man, gyvenime nebuvau girdėjusi.

M.P. Kaip žiūrite į premijas bendrai ir ar jos save pateisina?

Dr. G.E.K. Pradėsiu nuo premijų už mokslinius darbus. Tokių anksčiau nėra buvę. Turėjome literatūrines, dailės, teatro premijas, bet mokslininkas, besidarbuojąs lituanistikoje, anksčiau nefigūravo. Kaip iš konkursui prisiųstų veikalų matosi (jų buvo prisiųsta 15!), yra daug žmonių, dirbančių šioje srityje, ir jų įvertinimas tikrai sveikintinas nors ir pavėluotai. O bendrai premijos kiekvieną kūrėją paskatina. Darbo pripažinimas yra didelis dalykas net ir žinomam kūrėjui, tai ką jau kalbėti apie pradedantį?

M.P. Ar vykote į šventę tik joje dalyvauti, ar turėjote ir kitokių tikslų?

Dr. G.E.K. Žinoma, buvo ir kitokių, bet pati šventė buvo akstinas išvykai. Svarbiausia ištyrinėti mano veikalo išleidimo galimybes. Kaip Kult. Tarybos vicepirm. p. V. Mariūnas telefonu man minėjo, pati JAV Kult. Taryba susirūpinusi mano darbą išleisti. Šalia to rūpėjo aplankyti didžiąsias Amerikos meno galerijas, susitikti su kitais Amerikos lietuviais kūrėjais bei kultūrininkais ir su senais draugais.

M.P. Grįžtant prie Jūsų veikalo: kas paskatino imtis šito darbo ir dar angliškai?

Dr. G.E.K. Galbūt, svarbiausias faktorius iškelti lietuvį dailininką anglosaksų kultūroje. Kadangi M.K. Čiurlionio darbai mane buvo apžavėję dar vaikystėje, grįžau prie jų nors ir labai vėlai su didele meile ir pasiryžimu.

M.P. Tiek daug yra jau prirašyta apie Čiurlionį: ar Jūs įnešate ką nors naujo ir ką?

Dr. G.E.K. Galbūt apie jokį kitą lietuvį dailininką nėra tiek daug prirašyta, kaip apie M.K. Čiurlionį. Net ir šiame konkurse šalia manišKio buvo prisiųstas dar vienas - prof. S. Ylos veikalas apie Čiurlionį ir jo kūrybą. Visi menotyrininkai Čiurlionio kūrybą laikė mistiška, irracionalia vizija. Aš gi savo darbe Čiurlionį bandžiau atskleisti jo kūryboje kaip racionalų, logišką ir intelektualų.

M.P. Ar studijos Lietuvoje Jums padėjo to atsiekti?

Dr. G.E.K. Ir taip, ir ne. Studijos Lietuvoje mane įgalino susipažinti su Čiurlionio originalais, kaip privaloma sąlyga, reikalaujama Sydnejaus universiteto. Bet permąstyti ir pasidaryti išvadas tegalėjau tik išėjusi vakarietišką mokyklą, kur būtina viską įrodyti ir pagrįsti, kur kiekvienas žodis, nors ir kaip atrodytų skambus bet jeigu nepagrįstas, yra laikomas dideliu minusu. Čia gražbylyste nieko neišsipirksi.

M.P. Leidinį apie meną nepigu išleisti. Kaip galvojate išleidimo klausimą išspręsti?

Dr. G.E.K. Tai didelė finansinė problema. Gera meninė knyga su spalvotom iliustracijom kainuotų apie $ 120.000! JAV LB Kult. Taryba dairosi kokios nors universiteto leidyklos, nes mano darbas iš viso netinka paprastam meno mylėtojui. Vis dėl to subsidijų reikės, kurių tikiuosi iš eilės lietuvių fondų, jų tarpe ir iš Australijos Lietuvių Fondo.

M.P. Būdama Amerikoje turėjot progų susitikti su kitais lietuviais kultūrininkais: menininkais, rašytojais, mokslininkais, poetais. Kokios jų nuotaikos lietuvių kultūros atžvilgiu išeivijoje?

Dr. G.E.K. Gal vėliau ketinu Mūsų Pastogėje aprašyti ryškesnius susitikimus. Ten būdama pasijutau tarp šviesių galvų, kurios yra kupinos planų, projektų, užsimojimų. Tuos, su kuriais teko susitikti, lietuviški reikalai degina. Jie moka atsisakyti savo atostogų, miego valandų, draugysčių ir subuvimų prie butelio, kad galėtų skirti savo jėgas kūrybai. Ten būnant atrodė mūsų ateitis šviesi ir viltinga. Grįžau į Australiją, kaip į niūrią girią, kurioje vos tik keli žiburėliai mirksi. Čia žmonės neturi laiko, nes reikia sočiai išmiegoti, atostogauti, nepersidirbus ilsėtis, žvejoti, žaisti...

M.P. Kaip pati jaučiatės laimėjusi premiją?

Dr. G.E.K. Geriau negaliu besijausti. Čia dirbdama neturėjau jokio pritarimo, paskatinimo, nebuvo su kuo pasitarti, padiskutuoti ir tuo pačiu negalėjau pati savęs pasverti. Premija, ypač kad ji buvo konkursinė, kur teko varžovų tarpe turėti eilę žymių mokslinių darbuotojų su profesorių titulais, mane dvasiniai sustiprino, pripažino mano intelektualinį pajėgumą ir tuo pačiu paskatino tolimesniems moksliniams darbams.

M.P. Dėkojame gerb. laureatei už išsamų pasisakymą. Tai buvo graži ir tinkamai įvertinta Jūsų mokslinio kelio pradžia. Linkime ir tikimės daugiau Jūsų mokslinių brandžių veikalų ir, aišku, premijų.

Literatūros laureatė Dr. G.E. Kazokienė (Dail. V. Meškėno sukurtas portretas)

JAV LB Kultūros tarybos 1981-1982 m. Mokslo veikalo konkurso vertinimo komisijos

PROTOKOLAS

Mokslo veikalo konkurso vertinimo komisija savo posėdyje 1983 m. kovo 26 d. Ann Arbor, Michigan, apsvarsčiusi konkursui pristatytas septynias knygas ir aštuonis rankraščius, balsų dauguma nusprendė 1981-82 metų JAV LB Kultūros tarybos mokslo veikalo premiją skirti

GENOVAITEI KAZOKIENEI už rankraštį

" THE LIFE AND WORKS OF KONSTANTINAS MIKALOJUS ČIURLIONIS",

rimtai ir kruopščiai paruoštą, aukšto mokslinio lygio studiją, kurioje originaliai ir sistematingai analizuojama Čiurlionio tapyba, įtikimai atsekant struktūrinius muzikos elementus jo dailės kūriniuose.

Komisijos nuomone, Genovaitės Kazokienės veikalas yra svarus įnašas ne tik lietuvių menotyros moksle, bet kartu ir kompetetinga studija, galinti paskatinti kitų tautų tyrinėtojus surasti Čiurlioniui deramą vietą tarptautinio dailės pasaulio aukštumose.

Dr. Kęstutis Keblys

Dr. Romualdas Kriaučiūnas

Prof. Justinas Pikūnas

Prof. Leonas Sabaliūnas

Prof. Julius Šmulkštys

Ann Arbor, Michigan
1983 kovo 26 d.

Elta informuoja

PABALTIJO KLAUSIMAS ŠVEDIJOS PARLAMENTE

Balandžio 18 d. Švedijos parlamente išsamiai pasisakyta Pabaltijo klausimu. Užsienio reikalų ministeris Lennart Bodstroem atsakė į Nuosaikiųjų (konservatorių) partijos atstovės Margarethos aff Ugglas jam įteiktus klausimus. Pareiškęs, kad "rimta padėtis" Pabaltijo respublikose pastaruoju metu dar pablogėjo, jis pabrėžė, jog reikia pasmerkti "pilietinių teisių aktyvistų" persekiojimą Pabaltijo respublikose ir reikalauti pilnos laisvės komentuoti Helsinkio sutarties laikymąsi. Bodstroem paminėjo, kad Švedijos užsienio reikalų viceministeris lankydamasis Maskvoje sausio mėnesį, iškėlė kai kuriuos su Pabaltiju susijusius atvejus. Į atstovės aff Ugglas paklausimą ar Švedija yra pasiruošusi iškelti pabaltiečių teisių pažeidinėjimus Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komitete, Bodstroem atsakė teigiamai, bet pridūrė, kad Švedija tame komitete tėra stebėtoja. Jis pareiškė, kad Švedija nori glaudesnių ryšių su Pabaltijo respublikomis, ypač prekybos ir kultūros srityse. Užsienio reikalų ministeris taip pat pripažino, kad Pabaltijyje vedama rusinimo politika. Debatų metu, Margaretha aff Ugglas reikalavo užbaigti "nejaukią tylą" Pabaltijo atžvilgiu. Jai pritarė ir Vidurio (liberalų) partijos atstovai. Kadangi debatų dalyviai beveik išimtinai kalbėjo apie padėtį Latvijoje ir Estijoje, reikėtų sustiprinti lietuviškos informacijos tiekimą Švedijos vyriausybei, parlamentui ir spaudai.

(ELTA)

LIETUVOS ISTORIJA BRUKAMA Į KOMPARTIJOS RĖMUS

"Laisvės Radijo" tyrimo skyriaus biuletenyje (1983.IV.12) išspausdintas Kęstučio Girniaus straipsnis apie varžtus, su kuriais susiduria rašantieji apie Lietuvos istoriją. Anot Girniaus, tautinis sąjūdis Lietuvoje skundžiasi, kad valdžia mėgina apriboti Lietuvos istoriją kompartijos ir jos ideologinių pirmtakų istorija. Šis skundas ne be pagrindo. iš visų disertacijų istorinių mokslų kandidato laipsniui, aprobuotų 1971-1981 metų bėgyje, tik penktadalis susijęs su Lietuvos istorija be sąsajos su komunizmu; 80% visų disertacijų nagrinėjo klausimus, susijusius su kompartija ir Sovietų Sąjunga. Jau nuo 1977 metų kompartija pradėjo vis aiškiau reikalauti, kad istorikai turėtų telktis į Lietuvos "komunistinį" laikmetį. To ypač įsakmiai pareikalauta iš Etnografinės draugijos.

(ELTA)

* * *

Birželio 26 d. Melbourne mirė kardinolas James Knox. Jis buvo palankus pabaltiečiams ir lietuviams.

ALB Kr. V. pirmininko inž. V. Bukevičiaus žodis Seime

GERB. PREZIDIUME, SEIMO ATSTOVĖS IR ATSTOVAI

Aš kalbu Australijos Lietuvių Bendruomenės vardu. Mūsų veiklos statistiniai duomenys yra "Mūsų Pastogėje" - mūsų Bendruomenės laikraštyje, kuris Jums visiems buvo išdalintas.

Australijos lietuviai - 3-čia savo didumu Bendruomenė pasaulyje, ir mes ją atstovaujame šiame Seime pilname sąstate, būtent: 8 Seimo Atstovai, ALJS pirmininkė, ir aš kaip ALB Kr. V-bos pirmininkas.

Bendruomenė Australijoje yra gana stipri; turime mokyklas ir lituanistinius kursus, kurių lygis prilygsta Jūsų lygiui Amerikoje, visuose didesniuose miestuose turim lietuviškus namus ar klubus, parapijas, veikia skautai, ateitininkai, tautinių šokių grupės, teatrai, chorai, ramovėnai, šauliai, Katalikų Federacija, kuri leidžia savo laikraštį "Tėviškės Aidai", sporto klubai, kurių turime net 10 ir iš kurių 80 sportininkų dalyvauja čia Čikagoje Sporto Žaidynėse ir eilė kitų organizacijų, kaip Jaunimo Sąjunga, Inžinierių ir Architektų, Daktarų ir t.t.

Labai kviečiu Seimo atstovus pertraukos metu aplankyti mūsų bendruomeninę parodą čia pat Jaunimo Centre ir iš arčiau susipažinti su pačia Australija, Lietuvių Bendruomene, jos atsiekimus, o taip pat kviečiu atvykti į Australiją 1984 m. Kalėdų metu ir dalyvauti sekančiose Lietuvių Dienose, kurios įvyks Canberroje, Australijos sostinėje.

BENDRUOMENĖS PRASMĖ

Australijos lietuviai žiūri į Bendruomenę gal kiek kitaip negu Amerikos lietuviai. Mūsų supratimu, lietuvių Bendruomenė, nežiūrint kokiame krašte ji beveiktų, susidaro iš įvairių organizacijų ir pavienių asmenų konglomerato. Kiekviena organizacija turi savo specifinius reikalavimus, specifines gaires, ar tai profesines, ar fizinio auklėjimo, ar ideologines. Bendruomenės egzekutyvui, ar tai iš Apylinkės, Krašto ar PLB Valdybos taško žiūrint, nėra uždėta pareiga toms organizacijoms ar pavieniems asmenims vadovauti, įsakinėti, mokyti ar nurodinėti kaip ir kur reikia veikti. Ir todėl mes, Australijos lietuviai, esame labai nustebinti, kada mūsų veiksniai vartoja imperatyvius įsakomu tonu posakius tartum jie būtų privalomi visiems lietuviams; tas pastebima spaudoje, o taip pat ir "Pasaulio Lietuvyje".

Egzekutyvo uždavinys yra patarti, tarpininkauti, išklausyti kitas nuomones ir jas gerbti, ko-ordinuoti veiklą, derinti nesutarimus ir bendrai žiūrėti, kad veikla gyvuotų organizacijų rėmuose ir nenukryptų ten, kur būtų kenksminga mūsų tėvynės laisvės siekimams. Tiems nukrypimams kontroliuoti yra PLB Seimų, Bendruomenių Krašto Tarybų priimti nutarimai ar rezoliucijos, kurios yra daugumos Bendruomenės atstovų pasisakymas vienu ar kitu reikalu. Tų nutarimų ar rezoliucijų vykdymas yra kiekvieno asmens ir kiekvienos organizacijos garbės reikalas. Reikia pasakyti, kad didelė dauguma organizacijų bei bendruomenės narių tų nutarimų laikosi ne iš baimės ar prievartos, bet iš pagarbos savo Bendruomenei ir jos vadovybei.

Australijos Bendruomenės nuomone, tomis gairėmis turėtų vadovautis visi Bendruomenės egzekutyvai kaip APYLINKĖS, KRAŠTO ir PLB VALDYBOS.

BENDRUOMENĖS TĘSTINUMAS IR MŪSŲ JAUNIMAS

Jaunimo Kongresai tai yra labai reikšmingas ir reikalingas įvykis mūsų jaunimo gyvenime, - bet reikia, kad jam pasibaigus, jaunimas ateitų į Bendruomenės eiles mus pavaduoti. Tiesa, vienas kitas gal ir ateina, bet daugumas išsiskirsto; vieni nenori aukoti savo laiko, kiti nesupranta Bendruomenės esmės ir tikslo, treti - dėl silpno kalbos žinojimo.

Ko mums trūksta? - kontakto ir dažno dialogo su jaunimu. Parinkime žmones, kurie turi autoritetą jaunimo akyse ir įgaliokime juos sueiti į glaudų kontaktą su jaunimu, drąsinkime jaunimo veiklą ir džiaukimės, kad jaunimas grįžta į Bendruomenės eiles, kad ir neteisingai kalbėdamas lietuviškai, o gal ir vien tik angliškai; nereikalaukime iš jaunimo taisyklingos ir tobulos lietuvių kalbos, gaila, bet jie tam neturi laiko. Populiarinkime lietuvių kalbą, išleiskime vadovėlį - frazėmis, kitos kalbos ir lietuviškais sakiniais, kur taip pat būtų duotos abiem kalbom pagrindinės žinios apie Lietuvos okupaciją, dabartinę padėtį Lietuvoje, Bendruomenę ir kitus mūsų veiksnius ir jų tikslus išeivijoje. Tas vadovėlis būtų tartum jaunimo politinio auklėjimo biblija ir kuris padarytų lietuvių kalbą tarptautine kalba mūsų jaunimo sąskrydžiuose ateityje. Nesibaidykime svetimų kalbų mūsų Bendruomenėse, nes tik tuo mes galėsime užtikrinti mūsų bendruomenės tęstinumą ateityje.

ALB kviečia viso pasaulio lietuvių jaunimo atstovus suvažiuoti sekančiam VI Jaunimo Kongresui į Australiją, mes jų laukiame ir tikimės, kad mūsų kvietimas bus priimtas.

POLITINĖ VEIKLA

Politikoje, kaip žinote, inkorporavimas Lietuvos ir visų Pabaltijo valstybių į Sovietų Sąjungą buvo atšauktas ir dabar Australijos valdžią vėl perėmus darbiečiams, gavome jų vyriausybės užtikrinimą, kad Pabaltijo kraštų atžvilgiu jų politika nepasikeis - ir toliau nepripažins Pabaltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Daugiausiai ir stipriausiai veikiame per Australijos Baltų Tarybą (Baltic Council of Australia) ir tam yra dvi priežastys:

Pirma, kada kalbame bendrai Baltų vardu ir atstovaujame jau ne 8500 bet 35000 pabaltiečių su kuriais jau vyriausybė skaitosi.

Antra priežastis - tai mūsų kaimynas iš pietų - lenkai ir jų amžinos pretenzijos į uniją su Lietuva. Mes turime būti labai budrūs ir pasiruošę įvairiems eventualumams, jeigu nenorime, kad atėjus laisvės rytui, prisikeltumėm kaip Kauno Vaivadija - Lenkijos valstybės sudėtyje. Nepamirškime, kad ir lenkų egzilų veikla vis dar turi pretenzijas ne tik į Vilnių, bet ir į visą Lietuvą. Tik pažiūrėkime į mūsų popiežių - Vilniaus vyskupija vis dar priklauso Lomžos jurisdikcijai; esu tikras, kad PLB V-bos pirmininkas negavo palankaus atsakymo iš Jo Šventenybės. Kitas klausimas - kodėl latvis buvo paskirtas kardinolu, o ne lietuvis iš Marijos žemės? Netikėkime ir nebūkime naivūs, jokio lietuvio kardinolo "in pectore" nėra. Lenkai turi draugų vakaruose, vakarai nepalaikė mūsų 1920 metais nepalaikys mūsų ir ateityje, todėl mes Australijos lietuviai esame tvirtai įsitikinę, kad norint išvengti lenkų spąstų, mūsų ateities perspektyvos būti laisvos ir galimos tik glaudžioje Federacijoje su latviais ir estais.

Be Australijos Baltų Tarybos, kiekvienoje valstijoje veikia ir Jungtinis Baltų Komitetas, kuris rūpinasi vietovės pabaltiečių reikalais, ruošia Išvežimų minėjimus, organizuoja parodas, demonstracijas ir kt.

Labai puikiai susiorganizavusi yra HELLP (Help the Estonian, Latvian, Lithuanian Peoples) organizacija Hobarte, Tasmanijoje, kuriai vadovauja lietuvis p. A. Taškūnas ir kuriai priklauso daug australų. HELLP leidžia keturis karrus į metus anglų kalba laikraštį Baltic News", ku-

Nukelta į 5 psl.

Susitikimas PLB Seime. iš k.: PLB pirm. inž. V. Kamantas, Austr. pirm. inž. V. Bukevičius, Brazilijos - J. Tatarūnas, Urugvajaus - V. Dorelis ir Argentinos - L. Stankevičius

Žinios

Jav prezidento rinkimai įvyks ateinančiais metais. Partijos jau dabar rūpinasi savo kandidatais į prezidentus. Iki šiolei prez. R. Reagan dar aiškiai nepasisakė, ar jis kandidatuosiąs sekančiai kadencijai, tik žurnalistams prasitarė, kad pasitraukus iš vyriausybės jam gyvenimas būtų labai nuobodus.

***

Viktorijos valstijoj Australijos Atsargos Karių Sąjunga metiniame suvažiavime nutarė reikalauti, kad būtų sudaryta karališkoji komisija ištyrinėti šiame krašte komunistų subversyvinę veiklą.

***

Australijos fed. transporto ministeris Mr. Peter Morris praneša, kad Australija vėl leidžia sovietų ekskursiniams laivams operuoti iš Australijos, kas buvo sustabdyta buvusios federalinės vyriausybės sovietams okupavus Afganistaną. Nežiūrint to, Australijos vyriausybė ir toliau priešinga sovietų invazijai Afganistane ir reikalauja, kad rusai iš Afganistano atitrauktų kariuomenę. Laivininkystės reikalu ministeris painformavo sovietų ambasadorių Mr. E. Samoteikin Canberroje.

***

Amerikos negrai ketina išstatyti kandidatu į prezidentus juoduką. Vyksta gyvi pasitarimai tarp negrų politinių grupių vadų.

***

Kas Seime atsiekta?

Atkelta iš psl. 1

LITUANISTIKOS KATEDRA ILLINOIS UNIVERSITETE

Visi Seimo nariai po ilgų diskusijų pritarė katedros steigimui, bet dvejojo dėl finansinės padėties (jų tarpe ir Australija), nes iki rugsėjo 1 d. reikia universitetui sumokėti $ 200.000 iš kurių pinigais ir pažadais surinkta $ 153.000, dar trūksta $ 47.000. Po to kasmet reikės mokėti po $ 100.000 per sekančius 4 metus. JAV Krašto V-bos pirmininkas Dr. Antanas Butkus pasisiūlė, kad jo valdyba perims lėšų vajų tai katedrai įsteigti, tam vajui vadovautų p. Jonas Kavaliūnas. Seimas šį pasiūlymą priėmė.

ŠVIETIMAS. Nutarta stiprinti švietimą ypač Pietų Amerikos kraštuose, kur trūksta ir mokytojų ir kitų mokslo priemonių, Australijos švietimas palyginus net su JAV švietimu stovi gerai.

FINANSAI. PLB Valdybai labai trūksta pinigų ypač politiniam veikimui, ir Australijos Bendruomenei buvo užmesta, kad labai mažai gauna paramos iš mūsų. Beveik visos apylinkės Vasario 16 dienos proga siunčia PLB Valdybai bent 30% visų surinktų aukų (V Seimo nutarimas Toronte). Australijos vardu pažadėta ateityje tuo vadovautis.

JAUNIMO KONGRESAS. Jaunimo Kongresas prasideda šiandien. Darydamas Seime pranešimą pakviečiau viso pasaulio jaunimo atstovus atvykti sekančiam kongresui į Australiją - man atrodo, kad mūsų pakvietimas bus priimtas.

BENDRAI APIE SEIMĄ.

Visa Seimo darbotvarkė buvo išdirbta labai kruopščiai - tai nuopelnas Dr. Petro Kisieliaus, Seimo Komiteto pirmininko. Seimas vyko labai pavyzdingai ir darbingai.

Seimui gerai pirmininkavo p. Algis Raulinaitis, o visų kitų kraštų Valdybų pirmininkai buvo jo pavaduotojai ir pirmininkavo pasikeisdami. Visa Australijos delegacija buvo efektinga ir veikli, aktyviai dalyvavo įvairiose diskusijose ir pasireiškė konkrečiais pasiūlymais. Aš, kaip Krašto Valdybos pirmininkas, buvau labai išdidus mūsų delegacijos įnašu VI PLB Seime.

Bendruomeninė paroda pavyko labai gerai - atrodė gražiai ir patraukliai ir buvo lankoma daugelio ne tik atstovų bet ir kitų užjūrio svečių. Mums talkininkavo p. Birutė Jasaitienė, parodų organizatorė. Visa Australijos delegacija daug pasimokė, turėjo glaudų ryšį su įvairiais JAV ir kitų kraštų veikėjais ir tas mus visus praturtino, sustiprino ir įtikino, kad Bendruomenė tai tikrai demokratinė Lietuva išeivijoje.

Linkėjimai Australijai iš Čikagos.

V. Bukevičius
ALB Kr. V-bos p-kas

IŠ II–JŲ PLB DIENŲ ČIKAGOJE

RAŠO JURGIS JANUŠAITIS

Mielas Redaktoriau,

Čikaga jau gyvena Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų nuotaikomis. Daug naujų, iš viso pasaulio suskridusių lietuvių veidų visur sutinkame. Susitikimai malonūs, nuoširdūs, atnaujinamos pažintys, sugrįžtama į nuskubėjusių dienų prisiminimus.

Šiandieną birželio 26-toji, karšta sekmadienio diena. Šią dieną oficialiai pradėsime II PL D-nas. Tad ir įvykiai reikšmingi, įdomūs.

Prieš didžiuosius įvykius reikia ir dvasinio susikaupimo. Tad skubame į Gimimo Šv. M. Marijos ir Lietuvių evangelikų-liuteronų bažnyčias šiai dienai skirtų pamaldų išklausyti.

Gimimo Šv. M. Marijos bažnyčioje, Marquette Parke pamaldos iškilmingos. Į jas atžygiavo šauliai, nešiną dalinių vėliavas, Vyčiai ir organizacijos su vėliavomis.

Šv. Mišias koncelebravo vyskupas Vincentas Brizgys su 13 kunigų. Bažnyčioje, pamaldų metu įspūdingai skambėjo šios parapijos puikaus choro. vadovaujamo muz. Antano Lino, gražios, patriotinės lietuviškos giesmės, kurios turtino šios šventės iškilmingumą.

Parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas tarė jautrų sveikinimo žodį, prisimindamas kovojančią lietuvių tautą ir II PL D-nų reikšmę išeivijai. Prašė Aukščiausiojo palaimos visiems šios šventės rengėjams ir dalyviams.

Pamokslą pasakė pranciškonas kun. Paulius Baltakis, išryškindamas katalikų Bažnyčios persekiojimus okup. Lietuvoje ir tautos rūpesčius, kuriais turime gyventi ir mes, išeivijos lietuviai.

Aukas prie altoriaus atnešė II PL D-nų didžiųjų renginių komitetų pirmininkai. Iškilmingos pamaldos baigtos chorui ir visiems bažnyčioje dalyvaujantiems sugiedojus Lietuvos himną. Pamaldos įspūdingos, giedotos giesmės, jautriai palietė lietuvių tikinčiųjų širdis ir ne vienam išspaudė gailią ašarą.

Pasimeldę ir paprašę Aukščiausiojo palaimos, skubėjome į

ANTRŲJŲ PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ ATIDARYMĄ

kurios įvyko Illinois universiteto didžioje sporto salėje. Gaila, bet ši milžiniška patalpa nevėsinama. Karšta ir tvanku. Lauke temperatūra siekia virš šimto. Tačiau nieko jau pakeisti nebegalima. Į salę renkasi sporto mėgėjai. Gaila, nesudarėme įspūdingesnės žiūrovų minios. Tesusirinko keletas šimtų, o tikėtasi tūkstančių. Su mažu pavėlavimu pradedama II Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių atidarymo iškilmės. Prie mikrofono Rūta Paupar ienė ir Algirdas Visockis lietuvių ir anglų kalbomis duoda sportininkams paskutiniuosius nurodymus.

Aidint parado maršui į salę įžygiuoja visų kraštų, iš kur atvykę sportininkai, vėliavos. Įkandin jų žygiuoja gražiose uniformose II PLS Ž-nių komiteto nariai - pirmininkas inž. Valdas Adamkus, jo pavaduotojas Rimantas Dirvonis ir kiti. Po jų alfabeto tvarka žygiuoja sportininkų komandos. Džiugu gerą žodį tarti mieliems Australijos lietuviams sportininkams ir jų vadovui kolegai Antanui Laukaičiui. Jų žygiavimas sudarė malonų įspūdį, tvarkingi, gražios uniformos, sportininkų apie 80. Galima buvo iš karto pajusti, kad laikomasi drausmės ir tvarkos. Parade matėme ir iš kitų miestų sportininkų vienetus. Gaila, kad šiame gražiame parade, žaidynių pradžioje tedalyvavo mažiau kaip pusė žaidynėse dalyvausiančių sportininkų. Kodėl jų nematėme dabar sunku į šį klausimą atsakyti. Po sportininkų įžygiavimo į salę 6 tautiniais drabužiais pasipuošusios mergaitės įnešė baltą sporto žaidynių vėliavą, kurią vėliau pakabino salėje ir ji plevesuos visų žaidynių, laikotarpyje.

Gražų sveikinimo žodį tarė II PL D-nų vyr. komiteto pirmininkas dr. Antanas Razma. Sveikindamas iš viso laisvojo pasaulio suskridusius sportininkus pažymėjo, kad sveikame kūne, sveika dvasia. Džiaugėsi sportininkų jaunatvišku ryžtu, drąsa. Linkėjo siekti pergalių aikštėse, išgyventi malonias nuotaikas Čikagoje, išsinešti gražius prisiminimus ir pasiruošti būsimam gyvenimui, nepamirštant savo tautos kamieno ir lietuviškosios veiklos į kurią linkėjo sportininkams įsijungti. Gi sportininkų dalyvavimas praturtina II PL D-nas.

Visų sportininkų vardu priesaiką perskaitė Australijos sportininkų atstovas Algis Milvydas iš Melbourno.

II PLS Ž-nių komiteto pirmininkas inž. Valdas Adamkus pasveikino sportininkus ŠALFAS ir komiteto vardu. Linki draugiškoje nuotaikoje aikštėse siekti laimėjimų asmeniškam džiaugsmui, klubams ir savo kraštams, nepamirštant įsipareigojimų ir Lietuvai ir atidarė oficialiai šias žaidynes. Nuaidi JAV ir Lietuvos himnai. Sportininkai apleidžia salę. Netrukus prasidės aikštėse varžybos ir jos tęsis keletą dienų.

Iškilmėms sumaniai, taikliu žodžiu, vadovavo Algirdas Visockis ir Rūta Paupar ienė. Baigminiame žodyje, iškilmėm vadovavęs Algirdas Visockis, palinkėjęs sportininkams visokių pergalių palinkėjo kad po šių žaidynių susilauktume bent dešimties lietuviškų šeimų. Tai geras linkėjimas, ypač sportininkams, nes iš jų lietuviškoji išeivija taip pat laukia gerų darbininkų.

Paliekame sportuojančius sportininkus prakaituoti salėje, ir skubame į Šeštojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atidarymo iškilmes. Tad, mielas Redaktoriau, iki sekančio karto.

Malonus Redaktoriau,

Štai jau kalbu iš Jaunimo Centro sodelio, kuriame stovi gražus paminklas "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" bei gražūs, lietuviški kryžiai, ženklina mūsų tautos rūpesčius, primeną tėviškės pakeles ar gimtųjų namų sodybas. Čia dažnai susirenkame susikaupimo valandom, pagerbiame žuvusiuosius už tautos laisvę. Ir šį sykį iš viso laisvojo pasaulio suskridę, štai, susirinko į šį sodelį. Susirinkome į II PL D-nų iškilmių pradžią. Išsirikiavo uniformuota šaulių garbės sargyba. Iškilmėm vadovauja Šaulių Sąjungos pirmininkas Karolis Milkovaitis. Prie paminklo alfabeto tvarka rikiuojasi viso pasaulio kraštų vėliavos, nešinos LB tų kraštų atstovų. LB kraštų pirmininkai ar atstovai neša gyvų gėlių puokštes ir supina gražiausią tautinių spalvų ir baltų žiedų vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Vėliavų miškas. Jų 18. Vainiko sudarymo apeigom vadovavo Aušra Jasaitytė.

Aukurą uždega II PL D-nų rengėjai — PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, II PLD vyr. komiteto pirmininkas Dr. Antanas Razma ir VI PLB Seimo pirmininkas Dr. Petras Kisielius. Himnus - JAV ir Lietuvos bei apeigų pabaigoje maldą — Apsaugok Aukščiausias sugiedojo Bronė Stravinskienė, Danutė Vareneckienė ir Aldona Underienė, vadovaujant Kaziui Skaisgiriui. Maldą sukalbėjo kun. Jonas Borevičius. Himnus giedant pakeltos JAV ir Lietuvos vėliavos. Iškilmių pradžioje, lietuviškas meliodijas trimitu trimitavo Polikaitis. Iškilmės trumpos, tačiau prasmingos. Iškilmėse dalyvavo Seimo atstovai, II PL D-nų organizatoriai ir daug visuomenės. Tuojau po šių iškilmių įvyko

AUŠROS ŠIMTMEČIO PARODOS ATIDARYMAS

Ją Jaunimo Centro mažoje salėje suruošė Kultūrinių renginių komitetas, vadovaujamas Ingridos Bublienės. Tai, sakyčiau šio komiteto iniciatyva. Gi tikrumoje parodą suruošė mūsų didysis darbininkas Bronius Kviklys, kuris turi sutelkęs neįkainuojamos vertės įvairiausius rinkinius, taigi ir šiai "Aušros" šimtmečiui paminėti parodai eksponatus ir kitą medžiagą pateikė tik iš savo turimų archyvų. Paroda gražiai įruošta, gausybė eksponatų, liudijančių "Aušros" laikotarpį, knygnešių pasiaukojimą, tuolaikinę spaudą. Parodą atidarant pirmoji kalbėjo Kultūrinių renginių pirmininkė Ingrida Bublienė. Ji sveikino ir nuoširdžiai dėkojo šios parodos suruošėjui, nepavargstančiam mūsų darbininkui, tyliajam kultūrininkui Broniu Kvikliui ir pažymėjo, kad ši paroda liudija mūsų tautos aspiracijas siekiant laisvo ir nepriklausomo gyvenimo prieš šimtą metų. Tai pirmieji spinduliai, žadinę tautinį atbudimą. Kvietė šioje parodoje išgyventi anų laikų tautos siekimus ir ryžtą.

Kun. Pranas Garšva, "Draugo" redaktorius, giliai išmąstytame žodyje išryškino mūsų tautos ryžtą siekiant laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Pažymėjo ano laikotarpio lietuvių sudėtas aukas už spausdintą, lietuvišką žodį. Nei viena tauta neturėjo tiek aukų, kaip lietuvių tauta kovoje už savo žodį ir laisvę. "Aušros" įtaka buvo didelė. Knygnešiai ją gabeno iš prūsų, Basanavičius, Kudirka, Aušra, Tėvynės Sargas, Varpas ir daugelis ano meto tautos vyrų ir plunksnos žmonių jungėsi bendram darbui ir Lietuvą prikėlė nepriklausomam gyvenimui, o drauge ir ją paruošė nuožmiai okupacijai, kuri šiandien tęsiasi mūsų tėvynėje.

Pabaigoje, kalbėjo pats šios parodos kaltininkas Bronius Kviklys, pasidžiaugdamas, ką ja gali pasigėrėti visų kraštų suskridę lietuviai. Prisiminė, kad lietuvių spauda neilgai buvo laisva, Lietuvą ištiko naujos okupacijos, spausdintas žodis varžomas ir jis vėl sklinda pogrindyje, kaip ir Aušros gadynėje. Buvo paskelbta, kad per 40 spaudos draudimo metų buvo areštuota ir Sibiran ištremta apie 40.000 lietuvių. B. Kviklys išreiškė padėką J. Mažeikai, L. Kairiui, B. Jasaitienei, Vaičekauskui, V. Lukui, Kulikauskams ir kitiems talkininkams nuoširdžiai darbu prisidėjusiems prie šios parodos suruošimo.

Ši Aušros laikotarpio paroda tikrai nuostabi savo eksponuojama medžiaga, turiniu ir gražiu sutvarkymu. Už tai ypatinga padėka ir priklauso mūsų mielam, darbščiam, kukliam, kantriam kultūrininkui Broniui Kvikliui.

Po parodos apžiūrėjimo skubame į VI PLB Seimo atidarymą, kuris netrukus įvyks Jaunimo Centro didžioje salėje.

Iš salės šnektelėsime sekantį kartą. Geriausi linkėjimai Jums ir Australijos lietuviams.

Nuoširdžiai Jūsų
Jurgis Janušaitis

ALB P-ko žodis Seime

Atkelta iš 4 psl.

riame duodamos tikslios informacijos apie dabartinę padėtį, rezistenciją, sąžinės kalinius, pogrindį Pabaltijo kraštuose. "Baltic News" galite pamatyti mūsų bendruomeninėje parodoje čia Jaunimo Centre 204 kambaryje.

KOVA DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Australijos lietuviai žiūri labai susirūpinę į mūsų visų vedamą kovą dėl Lietuvos laisvės. Darbo prieš akis begalės: bandymai prasiskverbti ir dalyvauti svarbiose tarptautinėse konferencijose, užtikrinimas mūsų Diplomatinės Tarnybos tęstinumo, sekimas visos pasaulinės atmosferos pasaulyje atitinkamai reaguojant Lietuvos laisvės bylos kėlimu, tikslios informacijos rinkimas iš tėvynės ir kitur, patikimų politinių knygų leidimas svetimomis kalbomis. Sovietų dekolonizacijos kėlimas Jungtinėse Tautose ir Europos Parlamente, pagalbos organizavimas mūsų sąžinės kaliniams, priminimas dėl religijos persekiojimų Lietuvoje, primygtinas prašymas popiežiui dėl Vilniaus vyskupijos ir lietuvio kardinolo paskyrimo, Baltų Federacijos reikalai, problemos su Office for Special Investigation Amerikoje ir t.t. - tai tikrai ilgas mūsų būtinų darbų sąrašas. Savaime kyla klausimas - ar turime užtektinai žmonių, kurie sugebėtų tuos darbus atlikti? Bent mums Australijoje atrodo, kad kiekvienas lietuvis, kuris dirba Lietuvos laisvės bylai, yra mums naudingas ir reikalingas.

Todėl negalime ir nenorime suprasti, kad per paskutinius 4 metus VLIKas ir PLB V-ba neranda bendros kalbos Lietuvos laisvinimo reikalais! Tai yra apsileidimas abiejų veiksnių. Pamiršk ime ambicijas ir asmeniškas vendettas; gyvename demokratijoje, tai ir elkimės atitinkamai. Nėra jokios abejonės, kad yra ir visuomet bus skirtingų nuomonių, bet vis dėl to išmokime vieni kitus gerbti; niekuomet netvirtinkime, kad esame vieninteliai, nepamainomi, neklaidingi ir teisingi, taip pat būtų gera, kad neišsvaistytumėme įvairiais mandatais ar tai jie būtų iš Lietuvos ar iš išeivijos. Pagrindinė ir šventa pareiga yra dirbti Lietuvos labui. Čia reikia kantrybės ir gero noro iš abiejų pusių. Mes Australijos lietuviai, tvirtai tikime, kad politinė veikla yra neatskiriama Pasaulio Liet. Bendruomenės veiklos dalis, bet girdime, kad VLIKas yra nesukalbamas ir negalima susitarti; tad leiskite Pasaulio lietuviams ir šiam Seimui patiems tai patirti. PLB Seimo Komisija gali pradėti dialogą su VLIKu kaip lygus su lygiu ir jei VLIKas yra tam pasiruošęs, mes galime kalbėtis. Nesusipratimams tarp PLB ir VLIKo likviduoti Australijos Lietuvių Bendruomenė konkrečiai siūlo šiam PLB Seimui:

1. Pritarti siulymui, kad pasitarimai tarp PLB Seimo ir VLIKo būtų pradėti dabar, šio Seimo metu.

2. Tam reikalui sudaryti Komisiją 5 Seimo atstovų, pageidautina po vieną asmenį iš J.A.V., Kanados, Australijos, Vokietijos Bendruomenių ir buv. PLB Valdybos nario.

3. Pranešti Seimui pasitarimo rezultatus ne vėliau kaip birželio 30 dienos.

ALB mane paskyrė atstovauti šioje Seimo Komisijoje, jei Seimas tam pritars. Ačiū už dėmesį.

---

* Didžiausias pasaulio vandenynas yra Ramusis arba Pacifiko, jis turi 68.634.000 kvadratinių mylių ploto.

* Aukščiausias pasaulio kalnas yra Everestas, Himalajų kalnuose Azijoje. Jis iškyla 29.141 pėdą virš vandens paviršiaus.

* Ilgiausia pasaulio upė yra Mississippi — Missouri, JA V-se. Ji yra 4.221 mylios ilgumo.

Laiškas iš Adelaidės

REPREZENTANTUS IŠLEIDUS

Nuolatos skaitėme "Mūsų Pastogėje" apie adelaidiškių gyvą ir plačią veiklą. Deja, pastaruoju metu ši informacija žymiai susiaurėjo. Greičiausia ne todėl, kad nėra kas rašo, ar kad dalis bendradarbių "išplaukė į platesnius vandenis" ir vis dažniau reiškiasi užjūrio lietuvių spaudoje, bet dėl pastaruoju metu susidėjusių įvairių aplinkybių. Nemaža plunksnos darbininkų buvo ir tebėra įpareigoti prie metraščio parengimo. Be to, geras būrys adelaidiškių buvo užsiėmę pasiruošimu išvykai į Pasaulio Lietuvių Dienas. Visi gerai žinome, kiek tokie pasiruošimai atima laiko. Visi šie neeiliniai rūpesčiai ir darbai nustūmė į šalį visus kitokius reikalus. Nebeliko laiko pasirūpinti ir spauda. Tad sklaidant pastaruosius "Mūsų Pastogės" numerius susidaro vaizdas, kad adelaidiškiai tik sėdi prie šilto pečiaus ir tingiai leidžia šaltos žiemos dienas ir vakarus.

Iš tiesų taip nebuvo. Pastaruoju metu bendruomenėj buvo jaučiamas ypatingas subruzdimas. Labiausia judrus pasirodė mūsų jaunimas. Sportininkai ir jaunimo sąjunga, suruošė visą eilę įvairiausių parengimų, subuvimų ir pasižmonėjimų, tikslu sutelkti lėšų finansuoti išvykstantiem savo reprezentantam. Nemanau, kad kas nors nusiskundė adelaidiškių dosnumu. Visus bajoriškai išleidom ir palydėjom. Kai kurie net iš pačios Adelaidės išskrido lėktuvu. Visur reikėjo suspėti ir įrodyti, kad jaunimo pastangas remi. Pagaliau sportininkus išleidom, ir vienu rūpesčiu liko mažiau.

Netrukus atsisveikinom ir su mūsų bendruomenės atstovais, kurie mus atstovaus Pasaulio Lietuvių Seime. Žinoma, jiems jokių pasipinigavimu nerengėme ir nepaikinome, kaip mūsų jaunuolyno. Kiekvienas sąžiningai susimokėjo iš savo sutaupų ir traukiniu išdundėjo į Melbourną. Prie jų prisijungė ir būrelis turistų, nutarusių bent šešiom savaitėm ištrūkti iš australiškos žiemos darganų ir kaulus atšildyti Čikagos vasaros kaitroje. Visiems palinkėjome gero vėjo ir laimingai grįžti namo.

Dabar, kai vėl gyvenimas įėjo į normalias vėžes, galime ramiai žvilgterėti atgalios ir pasitikrinti, ar iš tiesų mes gyvenome vien kelionių pasirengimo įkarščiu, viską nustūmę į šalį: Anaiptol. Bendruomenės gyvenimas vyko ir tebevyksta pilnu tempu visose srityse. Jau senokai gražiai paminėjome "Aušros" šimtmetį. Bendruomenės valdyba, rūpestingai minėjimą suorganizavusi ir pravedusi, matomai užmiršo kam nors priminti, kad šis minėjimas būtų spaudoje aprašytas. Tiesa, Adelaidėje yra gražus būrys spaudos bendradarbių. Bet pasitaiko, kad tarp būrelio auklių vaikas lieka be galvos. Taip ir šiuo atveju, gal buvo galvojama, kad kas nors kitas parašys. Ir taip liko nutylėta, tartum įvykis nebuvo dėmesio vertas. Rengėjams reikėtų į tai atkreipti dėmesį ir, norint, kad koks nors parengimas būtų spaudoj paminėtas, reikėtų iš anksto tuo reikalu su kuo nors susitarti. Negalime tikėtis, kad kiekvienas korespondentas tuojau šoktųsi kiekvieną įvykį aprašyti. Pagaliau ką redaktorius veiktų gavęs to paties įvykio kelius aprašymus.

Neeilinis įvykis mūsų visuomenei buvo ir Lidijos Šimkutės-Pocienės antro poezijos rinkinio "Prisiminimų Inkarai" pristatymas. Jau seniau buvome susipažinę su šios poetės pirmuoju poezijos rinkiniu "Antrasis ilgesys", kuris spaudoje buvo palankiai įvertintas. Su šiuo rinkiniu autorė atėjo į mūsų skaitančią visuomenę, kaip subrendus kūrėja. Knygą išleido A. Mackaus vardo Fondas, kuris paprastai imasi leisti tik literatūriniai vertingus kūrinius.

Į susirinkusius prabilo V. Baltutis, trumpai aptaręs literatūrinę kūrybą. Su naujai išėjusia knyga klausytojus supažindino Izolda Davis. Apibūdinus L. Šimkutės poetinę kūrybą, buvo iškelta ir kai kurių kritiškų pastabų. Autorė talkinant V. Bardauskaitei ir R. Pranckūnaitei, prie žvakių šviesos paskaitė keletą eilėraščių.

Susirinkusieji turėjo progos susitikti su poete, įsigyti naująjį leidinį, po pristatymo įvykusiose kukliose vaišėse.

Tai jau antras literatūrinis kūrinys išėjęs į dienos šviesą šiais metais mūsų bendruomenėje. Šių metų pradžioje susilaukėme V. Marcinkonytės "Tiltas per Nerį". Galime didžiuotis ir pasidžiaugti mūsų moterų kūrybiniais polėkiais.

Iškilmingai atšvęsta Adelaidės lietuvių parapijos leidžiamo "Šventadienio Balso" trisdešimt metų sukaktis. Šį laikraštuką įsteigė anuometinis kapelionas dabar jau monsinjoras P. Jatulis. Apsigalvojęs, kad savo motocikliuku vistiek nesuspės visų lietuvių aplankyti, nutarė juos pasiekti spausdintu žodžiu. Taip gimė "Šventadienio Balsas" per trisdešimt metų sąžiningai kas savaitę lankęs Adelaidės lietuvius. Tik neseniai jis virto dvisavaitiniu, kai buvo susitarta su "Adelaidės Lietuvių Žiniomis" leisti paeiliui kas antra savaitę. Tokiu būdu adelaidiškiai visuomet yra gerai informuoti, kas vyksta bendruomenėj. "Šventadienio Balso" leidėjai susilaukė visos eilės sveikinimų. Abu leidėjai nesutinka, kad šie periodiniai leidiniai yra konkurentai mūsų didiesiems laikraščiams, kas yra bandoma įrodinėti.

Ta pačia proga gausiai susibūrusiems adelaidiškiams prisistatė neseniai iš Europos atvykęs jaunas kunigas dr. Alfonsas Savickas, baigęs Šv. Kazimiero Kolegiją Romoje ir įsigijęs doktoratą Austrijos universitete. Kun. dr. A. Savickas yra dirbęs vokiečių parapijose ir buvęs vysk. A. Deksnio sekretorius.

Kreipdamasis į parapijiečius, kaip kunigas, svečias čia pat išdėstė ir savo tautinį credo. Jo kalba visų buvo šiltai priimta. Malonu pažymėti, kad atvykusis nebesijaučia svečiu, o jau spėjo įsijungti į mūsų kultūrinį gyvenimą, talkindamas mūsų dainininkams, kaip pajėgus pianistas - akompaniatorius. Tikimės, kad kun. A. Savickas greit pasijus esąs namie.

B. Straukas

iš visur

Nuo liepos 1 dienos savaitraštis "Tėviškės Aidai", leidžiamas ALK Federacijos Melbourne pakėlė prenumeratą iki 25 dolerių.

* * *

Vak. Vokietijos kancleris H. Kohl aną savaitę buvo išvykęs į Maskvą oficialaus vizito. Tarėsi su Andropovu, bet iš to pasimatymo nedaug kas atsiekta.

***

Birželio 26 d. Italijos rinkimuose krikščionys demokratai pravedė į parlamentą 225 atstovus, komunistai 193, socialistai 73 ir nacionalistai 42. Kitos grupės gavo po mažiau. Krikščionims demokratams teks dėtis su kitomis grupėmis norint sudaryti vyriausybę.

RAUDONA SKARELĖ

Vincas Ramonas — Tęsinys

Ryte juodu susitiko prie šulinio. Mikas šyptelėjo, padėjo jai iškelti kibirą ir užkalbino:

— Matei, kaip šiąnakt žaibavo? Kad plykstels — pinigus skaityk. Grįždamas iš pievų, pagalvojau... Pasakysiu jai, sakau sau, kad užsidarytų langą...

Prilaikydama kibirą ant rentinio krašto, šyptelėjo ir Agota. Ji nieko neatsakė, tik pirštų galus įkišo į kibirą ir kelis vandens lašus tekštelėjo jam į veidą.

O apypiete jis jau neskaitė savo knygos. Malkinėj kažinką tašė, drožė, o iš akmenų krūvos išrankiojo visas lango stiklo šukes. Kitą dieną aštriai išsitekino kalčiuką ir peilį.

Penktadienį Agota rengėsi eiti pas upę skalbti. Atsirėmęs į darželio tvorą, Mikas laukė jos išeinant į kiemą.

— Tai jau eini? Palauk, ką pasakysiu. Kad žinotum, šitą seną kultuvę tu mesk į skiedryną, Agotėle. Sunki, pajuodusi. Aš tau naują... Ve!

Iš po skverno jis ištraukė naujutėlę kultuvę ir atkišo ją Agotai.

Agota iš džiaugsmo net dėkoti užmiršo. Tai kultuvė, tai darbelis! Pakraščiuose išpiaustyti dobilų lapai ir linų žiedai, vidury žvaigždės, o tarp tų žvaigždžių skraidė paukščiai. Tų paukščių uodegos ilgos, pilnos taškučių ir ratukų. Prie pat rankenos dvi žuvytės sukišo snukučius ir žiūri į viena kitą.

Žvilgtelėjusi pro langą, į kiemą išėjo ir Tumosienė. Pavarčius kultuvę rankoj, ji pakraipė galvą.

— Oi, tu sviete, svieteli! Tai nagai! Ir linai žydi, ir žuvytės plaukia. O tų paukštelių gražumėlis!

— Gražumėlis, dėdiene, — pritarė Agota.

Ji buvo visai sumišus.

Bet Mikas neklauso jų. Jis jau ėjo per kiemą arklidės link.

Šeštadienį Mikas grįžo iš pieninės kiek pavėlavęs. Agotai jis parvežė tamsiai mėlyno stiklo vazą. Ant tos vazos buvo baltai išrašyti vyšnių žiedai.

— Man? Gražus tai gražus butelis, bet ką aš su juo veiksiu?

— Pamerk gėlių ir pastatyk ant savo lango. Aš einu art, tavęs lange nematau, bet vistiek... tavo gėlės ten žydi. Kad žinotum, gražu pažiūrėt, smagu atsimint. Tai taip, radastėle.

Sekmadienį Mikas užsirišo naują tamsiai raudoną kaklaraištį, o ant kairės rankos pirštо užsimovė žiedą su raudona akute.

— Kad nežinotum, tai sakytum, kad koks raštininkas, — stebėjosi Tumosienė.

— Tikrai sakytum, — sušnibždėjo Agota nustebusi.

Per pusryčius ji nenuleido akių nuo Miko rankos.

Jau seniai buvo laikas eiti, bet Mikas vis kažinko stovinėjo prie darželio vartelių. Nuėjo iki kiemo vartų ir vėl sustojo. Agotos lange žibėjo toji tamsiai mėlyna vaza. Diemedžio šakelė buvo įmerkta, rausvi karkliukų žiedai ir tamsiai žalia rūtos šakelė.

— Ko neini? — paklausė Agota, išeidama į kiemą ir į plaukus smeigdama naujas šukas su žibančiom akutėm.

— Neinu. Galvoju, O kad taip, Agotėle, tu ir man gėlelę...

— Luktelk. Aš tau broliuką, Jis aksominis, ir jo akutės labai gražios.

— Ir rūtelę, Agotėle. Tiks prie broliuko.

— Negaliu. Juoksis... Supyks...

— Kas juoksis? Kas supyks?..

— Žmonės. Neskinsiu.

— Nebūk maža, Agotėle.

Broliuku ji papuošė jo atlapą, nuleido rankas ir žiūrėjo į šalį — į šulinį.

— Aš ne maža... Tu pats nusiskink... — šyptelėjo ji nenoroms ir, lyg ko nusigandus, straktelėjo į trobą.

O vėlai vakare, kai jau visi rengėsi gulti, Mikas dar nuėjo į pagirį arklių perkelti. Tamsu buvo, kai grįžo. Agotos langas buvo atdaras. Mikas stabtelėjo, paklausė, priėjo arčiau.

Langas neužsidarė.

Kažinkas taukštelėjo ir cinktelėjo į grindis.

* * *

Dar buvo labai anksti, kai Mikas girdė upėj arklius ir žiūrėjo į saulę, raudonuojančią toli už žolių pievų. Iš dangaus į arimus krito vieversiai. Jie pailso bečiulbėdami.

Sodo patvoriu, kibirais nešina, ėjo Agota. Ji pasuko į paupį. Išėmusi iš kibiro, į vandenį ji sumetė mėlynas stiklo šukes, o paskui įmetė puokštę gėlių. Gėlės pasisupo upės bangose ir lėtai lėtai nuskendo.

— Kam tu jas dar čia atnešei? — stebėjosi Mikas, priėjęs arčiau. — Reikėjo numesti kur į pašalę. O aš tau nupirksiu kitą tokį butelį.

— Ne, ne, ne! Nereikia. Nepirk. Tik šukės liko...

Abudu nutilo. Agota žiūrėjo į tą vietą, kur nuskendo gėlės. iš vandens iššoko sidabrinė žuvytė, pavandeniu skrido paklydus žuvėdra.

— Į pašalę reikėjo numesti? — prašneko ji, vis nepakeldama akių. — Kad dėdienė užeitų? Ji gudri. Suprastų. Tu sumynei jas. Eik sau.

Bus daugiau

MŪSŲ SPORTININKAI AMERIKOJE

ČIKAGOS ŽAIDYNIŲ ATIDARYMAS

Atidarymo ceremonijos įvyko didžiulėje universiteto sporto salėje, birželio 26 d., kai stadijoną užpildė 400 dalyvių, palydint maršo muzikai. Po to 6 mergaitės pasipuošusios tautiniais rūbais įnešė Žaidynių vėliavą. Po trumpos Dr. A. Razmos kalbos, sportininkų priesaiką perskaitė Algimantas Milvydas iš Melbourno. Žaidynes atidarė organizacinio K-to pirm. Valdas Adamkus, o po to nuskambėjus J.A. V-bių ir Lietuvos himnams, įvyko laisvas sportininkų susipažinimas. Šias ceremonijas sklandžiai pravedė A. Visockis ir R. Pauperienė.

KREPŠINIS

Pirmose vyrų rungtynėse Toronto "Aušra" įveikė Klivelando "Žaibą" 91:60, o po to Australijos vyrų rinktinė pralaimėjo Cicero "Ateičiai" 58:65. Mūsiškiai pasirodė silpnai, bet už tai žymiai geriau sužaidė sekančios dienos rungtynes prieš Čikagos "Lituanicą" I, nors ir pralaimėjo 63:70. Taškai: E. Kardas 22, J. Ignatavičius 14, M. Šepokas 8, P. Urnevičius 5, A. Milvydas 2, P. Kapočius 2, A. Wiasak 2. Pralaimėjo mūsų vyrai ir "paguodos" rungtynes prieš Los Angeles "Bangą" 63:70, tad jau iš pirmenybių iškrito neparagavę pergalės skonio...

Mūsų moterų rinktinė įveikė Klivelando "Žaibą" be kovos ir po to Čikagos "Lituanica" 63:15, tad jos jau jaučia aukso medalio kvapą...

Mūsų pasididžiavimas tai jaunių berniukų krepšinio rinktinė, kuri skina pergalę po pergalės, tik dabar jų laukia rimtos rungtynės finaliniuose susitikimuose. O varžovų yra labai pajėgių, nes Detroite, draugiškose rungtynėse jie pralaimėjo "Kovo" A klasės prieaugliui net 30 taškų skirtumu. Tačiau po to į rinktinę įsijungė M. Wallis, be to komanda jau yra gana gerai "susicementavusi" ir be pagrindinių žaidėjų A. Svaldenio, G. Atkinson, D. Stanwix, W. Stanwix vis drąsiau pasirodo D. Sadauskas, N. Kuster ir M. Brenner. Vaikinus treneruoja Don Atkinson, kuris yra vienas iš geriausių mūsų trenerių, nes jis sugeba iš kiekvieno žaidėjo išreikalauti jo geriausius sugebėjimus, gerai pažįsta šių dienų krepšinį, tad ir mūsų berniukai sieks sunkiai pasiekiamų medalių...

Teniso pirmenybės taip pat jau arti finalų, kur australietis R. Antanaitis B klasėje vienas rungtynes laimėjo, bet dvi pralaimėjo.

Vakar prasidėjo ir tinklinio pirmenybės,apie kurias paršysiu vėliau, o šiandien po pietų lengvosios atletikos pirmenybės, kur mes linkime ir tikimės medalio. M. Talanskas yra geros formos, bet ir varžovai atrodo gana pajėgūs. Tą patį galime pasakyti ir apie stalo teniso žaidėją C. Andrikonį bei plaukikus T. Pullinen, R. Baskų ir kitus, bet medaliai bus labai sunkiai pasiekiami. Dabar linkime mūsų sportininkams geriausios sekmės varžybose, o sekančiame reportaže jau žinosime kur mus lydėjo sekmė ir nesekmės...

R. Sidabras

Steponas Darius — Lietuvos sporto pionierius

Šiemet minint Stepono Dariaus ir Stasio Girėno istorinio skridimo 50 m. sukaktį, tiktų prisiminti Steponą Darių dar kaip ir Lietuvos sporto veiklos pradininką ir puoselėtoją.

Beveik tokia pat aistra, kokia jis mylėjo skraidymą, Darius buvo pamėgęs ir sportą. Gyvendamas Lietuvoje ir nuo 1920 iki 1927 metų tarnaudamas Lietuvos karo aviacijoje, Darius visą savo nuo tarnybos atliekamą laiką skyrė sportui. Mūsų pirmųjų nepriklausomybės metų sporto veiklos aprašymuose visur matyti Dariaus pavardė. Jis ne tik aktyviai sportavo, bet taip pat organizavo sportinę veiklą, smarkiai išvystė Lietuvoje krepšinį, kuris vėliau tapo mūsų tautiniu sportu, ir vienu metu vadovavo visam Lietuvos sporto sąjūdžiui.

Dariaus nuopelnai Lietuvos sporto užuomazgos metais yra tikrai neeiliniai. 1921-23 m. Darius buvo pirmųjų Lietuvos sporto kursų lektorius. Tuose kursuose jis perdavė visą iš Amerikos atsivežtą patirtį mūsų besikuriančio sporto gyvenimo vadovams.

1922 m. jis įstojo į Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjungą, kur skyrė ypatingai daug laiko krepšinio populiarinimui, žaidė krepšinį LFLS komandoje ir tuo pačiu laiku parašė vadovėlį "Basketbolo žaidimas".

Darius taip pat žaidė futbolą ir kai 1923 m. birželio 23 d. Kaune įvyko pirmos tarpvalstybinės futbolo rungtynės su Estija, jis žaidė vartininku mūsų valstybinės rinktinės sudėtyje.

1923 m. gruodžio mėnesį Kaune įvyko pirmos organizuotos bokso rungtynės. Ringo teisėju kviečiamas Darius, tuometinėje Lietuvoje vienas iš nedaugelio su bokso sportu ir jo taisyklėmis gerai susipažinusių žmonių.

1924 m. kovo 3 d. Darius tapo pirmuoju Kauno apygardos futbolo komiteto pirmininku, o mėnesį vėliau jis išrenkamas pirmuoju visos Lietuvos futbolo lygos komiteto pirmininku.

1925 m. Darius važinėjo po Lietuvą organizuodamas sportinę veiklą. Tų metų gegužės 2 d. jis įsteigė Šiaulių futbolo apygardą, į kurią įėjo Šiaulių, Mažeikių ir Panevėžio futbolo klubai. Tais pat metais Darius atstovavo Lietuvą Čekoslovakijoje, Pragoje įvykusiame tarptautiniame futbolo teisėjų kongrese.

Darius bandė sudominti mūsų jaunimą amerikiečių beisbolo žaidimu, truputį panašiu į mūsų muštuką. Jis suruošė parodomąsias rungtynes tarp dviejų iš LFLS klubo žaidėjų sudarytų komandų, tačiau nežiūrint jo pastangų, ši sporto šaka pas mus neprigijo.

1925 m. buvo patys aktyviausi Dariaus sportinėje veikloje. Jis žaidė krepšinį ir futbolą už LFLS ir Karo aviacijos komandas, o taip pat teisėjavo įvairių sporto šakų rungtynėms.

1926 m. Darius įsijungė į ledo ritulio žaidimą. Kovo mėnesį Kauno miesto ledo ritulio pirmenybes laimėjus LFLS komandai, geriausiu žaidėju buvo pripažintas vyr. leit. Steponas Darius. Tais pat metais išleidžiamas Dariaus perrašytas ir pataisytas "Basketbolo žaidimas ir oficijalios basketbolo taisyklės 1926-27 metams". Daug tame vadovėlyje nurodytų taisyklių tebegalioja dar ir šiandien, o pats leidinys buvo svarbus įnašas į Lietuvos krepšinio sportą, vėliau tapusį populiariausiu kamuolio žaidimu Lietuvoje.

1926 m. pabagoje Darius išrenkamas Lietuvos Futbolo Sąjungos pirmininku. Deja, tose pareigose išbuvo neilgą laiką, nes netrukus išvyko atgal į J.A. V-bes.

Iš šios trumpos apybraižos matosi, kaip aistringai Steponas Darius buvo pamėgęs sportą. Jo, kaip sportininko visapusiškumą parodo dalyvavimas eilėje sporto šakų, kuriose jis reiškėsi kaip žaidėjas, treneris, teisėjas ir mokytojas. Jo organizacinius sugebėjimus pabrėžia vadovavimas eilei sporto veiklos institucijų ir visam Lietuvos sportui. Stepono Dariaus įnašas į besikuriančios nepriklausomos Lietuvos sportą išryškina ji kaip vieną iškiliausių Lietuvos sporto pionierių ir organizatorių.

J. Jonavičius

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA" LTD.

• **Moka už indėlius (deposits) 9 % metinių palūkanų.**

Už terminuotus indėlius:
aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Nuo $ 100	iki $ 5000	— 12 %
nuo $ 5000	iki $ 10.000	— 13 %
nuo $ 10.000	iki $ 50.000	— 14 %
nuo $ 50.000	ir daugiau	15 %

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais $ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t.y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6 %. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17 % dividendo.

• **Teikia paskolas iki $ 15.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki $ 5000 ir be jų iki $ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.**

• **Įstaiga veikia:**

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.
Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.
Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

SPORTAS

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Gerb. Redaktoriau,

vykdant Australijoje daugiakultūrinę politiką yra pristeigta daugybė visokių etninių institucijų, etninių tarybų, komitetų, net fed. Imigracijos ir Etniniams Reikalams Ministerija, ir šios visos institucijos rūpinasi tautybių reikalais ir jas efektingai remia.

Neseniai teko susipažinti su Imigracijos ir Etniniams Reikalams Ministerijos išleistu sąrašu etninių grupių, kurios buvo reikšmingai finansiškai paremtos. Jų tarpe matosi šalia kitų ir mums artimos ir pažįstamos etninės grupės, kaip lenkų, italų, graikų, vietnamiečių, turkų, latvių, estų, bet jų tarpe lietuvių nėra.

Panašus vaizdas ir iš atskirų valstijų Etniniams Reikalams Komisijų raportų kam, kiek ir kokiems tikslams skiriama parama.

Įdomu, kodėl jų tarpe nesimato lietuvių ? Ar mes arba mūsų organizacijos jau tokios turtingos, kad nereikalingos paramos? O gal lietuviai kažkaip paženklinti, kad tokios pašalpos neskiriamos? Pasižiūrėjus į sušelptų organizacijų sąrašus, šalpos skiriamos paprasčiausiems reikalams: nekalbant apie kokių nors kultūrinių centrų įsteigimus ar jų įrengimus, pinigais paremiama nepasiturį klubai, projektai įrengti ar praplėsti bibliotekas, įrengti virtuves, skiriami pinigai festivalių surengimams, nuomoms, administracinėms išlaidoms, sporto įrankiams, net multiplikavimo mašinoms arba rašomoms mašinėlėms įsigyti ir t.t. Kiti randa motyvų, kaip išgauti pinigų savo bendruomeniniams ar organizaciniams poreikiams, bet atrodo, lietuviai to nereikalingi. Juk paprašydami niekur neprasižengsim, o pagaliau šalpoms skirti pinigai yra iš tų pačių mokesčių mokėtojų, tuo pačiu ir iš mūsų, todėl į juos ir mes turime teisės.

A. Kalnius, N.S.W.

NAUJIENOS

SYDNEY

SAVAITGALIO MOKYKLOS BALIUS

Šis balius priskaitytinas prie kultūrinių parengimų. Baliaus programai mokyklos vaikų tėvai paruošė įdomią programą, pastatydami dviejų veiksmų komediją "Viengungio teismas". Viengungių roles atliko E. Lašaitis, V. Stasiūnaitis. V. Šliteris, Merginų roles V. Burokas, ir Laurie Cox. Policininko - P. Viržintas ir policininkės V. Šliogeris. Vaidinimą pristatė Denny Bieri. "Vingungio teismas" buvo skirtingas nuo kitų veikalų pastatymo. Publika neturėjo sunkumo išgirsti aktorius, kaip dažnai atsitinka. Su Kesto Ankaus aparatų pagalba visas vaidinimas užrašytas juostoje prieš vaidinimą ir aktoriai scenoje turėjo tik laiku išsižioti - jie tai atliko tiksliai, kad publika net neįtarė.

Baliuje dalyvavo ir iš Lietuvos prieš keletą dienų atvykusi Dainos dirigento B. Kiverio sesutė Birutė.

Prie puikios klubo kapelos muzikos, svečiai dar ilgai nenorėjo skirstytis namo. Sveikintini rengėjai o ypatingai aktoriai.

kor.

NSW GELEŽINKELIŲ STREIKAS

Jau virš dviejų savaičių trunka šios valstijos geležinkelių streikas, kasdien nešąs valstijai milijonus nuostolių ir gyventojus vedąs į paniką. Iki dabar neaišku, kada streikas baigsis. Visi bandymai susitarti eina vėjais.

Įvedus naujus garvežius ir naują sistemą pagalbiniai garvežių vairuotojų padėjėjai nereikalingi. Tokius padėjėjus geležinkelių valdyba nutarė atleisti arba duoti kitą darbą, bet su tuo mašinistų unija nesutinka ir dėl to streikas. Anglijoje jau seniai įvesta ši sistema ir ji puikiai ir saugiai funkcionuoja. Atsižvelgiant į padėtį tai yra ne streikas, bet tiesiog sabotažas.

***

Birželio pabaigoje vėl buvo pasirodęs neišaiškintas povandeninis laivas Norvegijos vandenyse. Jis buvo apšaudytas "Tern" raketomis.

ALP 2043

Informacija

NEWCASTLE APYLINKĖS PRANEŠIMAS

Šių metų liepos mėn. 24 d., 11 val. ryto, tuoj po pamaldų Šv. Lauryno bažnyčios salėje, Broadmeadow g-vė, šaukiamas pakartotinis apylinkės lietuvių susirinkimas sekančia darbottvarke: 1. Susirinkimo atidarymas; 2. Tautos himnas; 3. Susirinkimo pirmininko rinkimas; 4. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas; 5. Naujos Apylinkės Valdybos rinkimas; 6. Naujos Kontrolės Komisijos rinkimas; 7. Klausimai ir sumanymai. 8. Susirinkimo uždarymas.

Prašome tautiečius gausiai susirinkime dalyvauti, kad išrinkus naują valdybą. Rinkimai įvyks nežiūrint susirinkusių skaičiaus.

Newcastlio Apylinkės Valdyba

NAUJA BALTŲ TARYBA VIKTORIJOJE

Naują Viktorijos Baltų Tarybą sudaro: pirmininkas A. Žilinskas, vicepirm. J. Delinš (latv.), vicepirm. H. Lüdig (estas), A. Prods (latv.) ir sekretorė Birutė Šaulytė.

Pirmininko adresas: A. Žilinskas, 37 Sunray Ave., Cheltenham Vic. 3192. Tel. 328 3665 (darbe) arba namų 583 4258.

PRANEŠIMAS

Sydnejaus Dariaus ir Girėno šaulių kuopa drauge su Newcastle Diskusijų Klubu liepos 31 d. ruošia tragiškai žuvusių prieš 50 metų LITUANICOS lakūnų Dariaus ir Girėno minėjimą.

Minėjimo programa:

10.30 val. pamaldos St. Joachims bažnyčioje, Lidcombe, šv. mišias už žuvusius lakūnus Darių ir Girėną aukos prel. P. Butkus, MBE. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

3 val. Lietuvių Klubo auditorijoje, East Terrace, Bankstowne, viešas minėjimas.

Įdomią paskaitą apie Dariaus, Girėno ir Vaitkaus skrydį per Atlantą skaitys svečias iš Newcastle Dr. Vytautas Doniela.

Dr. V. Doniela taip pat paruoš dokumentų parodėlę liečiančius trijų lietuvių karžygių skridimą per Atlantą.

Minėjimo programoje dalyvaus Sydnejaus Dainos choras ir kiti kultūrininkai. Laukiama svečių iš Adelaidės ir Melbourno. Sydnejaus ir apylinkių tautiečiai prašomi įsidėmėti šią svarbią datą. Kviečiame kuo skaitlingiau dalyvauti.

Dariaus ir Girėno Šaulių Kuopos Valdyba

MELBOURNAS

Tragišką lakūnų Dariaus ir Girėno 50 metų mirties sukaktį minėsime sekmadienį, rugpiūčio 7 d.: 12 val. pamaldomis už žuvusius ir 2.30 val. minėjimu Lietuvių Namuose.

Karių "Ramovė" Melbourne

PRANEŠIMAS

Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos visuotinis metinis susirinkimas įvyksta rugpiūčio 7-tą dieną, sekmadienį, 2 val. Sydney Lietuvių Namuose Bankstowne.

Darbotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Prezidiumo sudarymas. 3. Mandatų komisijos sudarymas. 4. Pereito metinio susirinkimo protokolo skaitymas. 5. Pirmininkės pranešimas. 6. Iždininkės pranešimas. 7. Ligonių reikalų vedėjos pranešimas. 8. Lietuvių Sodybos pranešimas. 9. Kontrolės komisijos pranešimas. 10. Diskusijos dėl pranešimų. 11. Naujos valdybos rinkimai. 12. Klausimai ir sumanymai. 13. Susirinkimo uždarymas.

Po susirinkimo maloniai kviečiame bendrai kavutei.

Laukiame!

S.L.M.S.G.D. Valdyba

DAINOS CHORE

Funerals of Distinction savininkai, kas metai paremia lietuviškas organizacijas. Šiais metais paskyrė $ 250 Dainos chorui.

Dėkingi esame Kazimierui ir Nedeždai Butkams už tokią didelę auką.

A.a. Aleksandro Gaidžionio atminimui jo šeima taip pat skyrė $ 50 auką Dainos chorui. Širdingas ačiū ir užuojauta choristei Lilei Gaidžionienei, velionies marčiai.

Greit sueis 12 metų, kai Bronius Kiveris perėmė Dainos choro vadovavimą staiga mirus dirig. muz. Kazimierui Kavaliauskui. Liepos 8 d. Dainos choras po trumpos repeticijos suruošė arbatėlę paminėdami šį įvykį ir kartu pasveikino B. Kiverio sesutę Birutę, taip pat muzikę, atvykusią iš Lietuvos aplankyti savo brolio.

Šia proga prisiminti ir varduvininkai, mūsų kunigai - prel. Petras Butkus ir kun. Povilas Martuzas.

Dainos choro Valdyba

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

Funerals of Distinction P/L
17 Railway Pde., Fairfield, N.S.W.

lietuvių organizacijų kultūrinei veiklai 1983-84 finansiniams metams paskyrė:

Australijos Lietuvių Fondui	$ 250
Syd. Savaitgalio Mokyklai	$ 250
Skautų "Aušros" Tuntui	$ 250
Taut. šokių grupei "Sūkuriui"	$ 250
Syd. Liet. Mot. Soc. Globos Draugijai	$ 250
"Dainos" chorui	$ 250
Syd. Liet. B-nės vardu "Salvation Army"	$ 250

Tenka pastebėti, kad Funerals of Distinction yra bene vienintėlė lietuviška finansinė įstaiga Sydnejuje pastoviai kasmet skiria panašias sumas lietuvių kultūrinei veiklai. Šios įstaigos savininkai yra nuoširdūs lietuviai N. ir K. Butkai.

***

PATIKSLINIMAS

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne pastebi, kad Mūsų Pastogės 26 nr. paskelbtame T.F. aukotojų sąraše minint birželio trėmimus praleista nepaskelbti šie aukotojai: $ 20 aukojo L. Bučelis. Anksčiau T. Fondui buvo paaukoję: $ 100 F. Gružas ir $ 20 K. Lynikas. Aukojusius maloniai atsiprašome.

A. Bajoras
T.F. At-bė Melbourne

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbiant a.a. A. Gaidžionį vietoj gėlių Mūsų Pastogei aukojame 10 dolerių V. ir A. Jakštai. Ačiū.

Pagerbdami a.a. A. Gaidžionį ir reikšdami šeimai užuojautą vietoj gėlių $ 10 Tautos Fondu skyrė A. ir A. Skirkai. Ačiū.

Ateikite visi į

MELBOURNO DAINOS SAMBŪRIO

KONCERTĄ

liepos 19 d., antradienį, 7 val. Sydnejaus Lietuvių Namuose 16-18 East Terrace, Bankstown.

Programoje: gražios lietuviškos dainos ir kitos staigmenos.

Kainos: $ 5 suaugusiems, $ 3 pensininkams ir vaikams.

Pagerbkime svečius gausiai atsilankydami į koncertą.

Rengėjas — Sydnejaus Apylinkės Valdyba

VISUR VISAIP

MELBOURNO LIETUVIŲ BIBLIOTEKOJE

Ačiū jiems, šie lietuviškosios knygos brangintojai aukojo Melbourno Lietuvių Bibliotekai: Viktoras Pleškūnas $ 50, K.E. Milinskai $ 5, A.P. Rukšėnas - dabartinės Lietuvos didelio formato žemėlapį rusų kalba. Julė Gražienė - knygų ir žurnalų komplektų.

Biblioteka visuomet būna atidara savaitgaliais: šeštadieniais 11 - 4 val. ir sekmadieniais 1 - 4 val. Deja, sekmadieniais, kada Lietuvių Namuose nuo 2.30 val. vyksta kokie renginiai bei minėjimai, biblioteka uždaroma 2.20 val.

Bibliotekos lankytojams pakartotinai pranešama, kad periodiniai leidiniai bei laikraščiai iš skaityklos išsinešti neskolinami. Pastebėta, kad skaitytojai, rinkdamiesi knygas, traukydami jas iš joms skirtų vietų, pavartę, vėl kiša jas dažniausiai į ne joms priklausomą vietą, taip sujaukia knygų eilės alfabetą ir apsunkina bibliotekos darbą, todėl geriau pavarčius knygas palikti ant stalo, o pats bibliotekos darbuotojas suras joms skirtą vietą lentynose.

Bibliotekos vedėjas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDE

AUKOS A.L. FONDUI

ALB Geelongo apylinkės valdybos suruošto Birželio Trėmimų minėjimo proga A.L. Fondui aukojo:

$ 20 J. Rapkauskas (80),
$ 10 S. Šutas senj. (118),
Po $ 5 V. Augštiejus (62), A. Baltrūnas (115), L. Bungarda (41), J. Manikauskas (44), A. Obeliūnas (515), V. Palavikas (15), A. Skėrys (75) ir K. Starinskas (93).
Po $ 2 F. Bandza (7), M. Kymantas (96) ir I. Norvydienė (7).

J. Vizbaras aukojo AL Fondui $ 50 (575), Vic.

A.a. Ados Viliūnienės mirties ketvirtose metinėse ją pagerbdami Jurgis ir Julie Meiliūnai aukojo Fondui $ 20 (215), Vic.

Visiems aukotojams A.L. Fondo valdybos vardu nuoširdus Ačiū.

$ 100 Jonas Sakalauskas (300) iš Cabramatos, N.S.W.

Po $ 10 B. ir J. Jonavičiai (130), S.A., A. Morkūnas (95), S.A.. A. ir A. Urnevičiai (64), S.A.

A.a. Baliui Žitkui newcastle mirus, jį pagerbdami vietoje gėlių aukojo A.L. Fondui:

$ 20 Petras Zabukas, Qld.
Po $ 10 A.L.B. Newcastle Apylinkės Valdyba (90) ir Dr. Motiejus Šeškus (60), N.S.W.
Po $ 5 Alfonsas Bajalis (55), N.S.W. ir Rokas Lapinskas (115), N.S.W.

A L Fondo valdybos vardu nuoširdžiai dėkoju visiems aukotojams.

Vaclovas Rekešius
A.L. Fondo iždininkas

ATSIŠAUKIMAS SYDNEY MOTERIMS

Mielos ponios,

Rugpiūčio 7-tą dieną įvyksta Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos visuotinis metinis susirinkimas.

Kadangi šįmet bus renkama nauja valdyba, labai svarbu, kad visos mūsų ponios, narės ir prijaučiančios kuo skaitlingiausiai dalyvautų.

Mūsų draugija stipriai stovi, turime kuo pasidžiaugti, bet niekad nebus perdaug. Vis norim, kad daugiau tobulėtų ir kiltų. Todėl ir prašau visų jūsų parodykite draugiškumą ir solidarumą - įsijunkite į Draugiją. Narių skaičius mums labai svarbu. Kviečiu ir jaunesnės kartos ponias taip pat įsijungti į Draugiją, susipažinti su Draugijos veikla nes be abejonės jūs esate mūsų ateitis.

Iki malonaus pasimatymo

Ona Baužienė

Mūsų Pastogėje

"MŪSŲ PASTOGEI" AUKOJO

S. Skorulis	NSW	$ 10
G. Patupis	WA	$ 50
V. Stasiūnaitis	NSW	$ 13
J. Gailius	VIC.	$ 8
Newcastle Lietuviai vietoj gėlių	NSW	$ 43
J. Ruzgys	QLD.	$ 30
J. Kapočius	NSW	$ 10
Jz. Ramanauskas	NSW	$ 5
L. Drešerienė	WA	$ 20
Br. Šidlauskas	NSW	$ 20
O. Leverienė	NSW	$ 20
V. Bukevičius	NSW	$ 10
S. Gintalienė	NSW	$ 5
G. Van Hoof	NSW	$ 5
Julius Dambrauskas	NSW	$ 6.60
S. Zablockienė	NSW	$ 10
B.J. Jablonskiai	ACT	$ 20
Fairfield Electronics	NSW	$ 10

Mieliems aukotojams tariame nuoširdų Ačiū.

"Mūsų Pastogės" Administracija

"MŪSŲ PASTOGĖS" NAUJI SKAITYTOJAI

V. Brazaitis VIC.
A. Jankaitis Canada
R. Saponka NSW
G. Kubilius SA

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Administracijos adresas: P.O. Box 550 Bankstown 2200
Adminstracijos tel. 709 4846
Prenumerata:

Australijoje metams	$ 20
Užsienyje paprastu paštu	$ 24
Oro paštu į N. Zelandiją	$ 35
Oro paštu kitur	$ 50

Printed by Rotor Press Ltd.